Ն. 6619 | 1907 ՓԵՏՐՎԱՐ 8 ՓԷՆՃՇԷՆՊԻՇ | 1325 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 8 | ԵԻՐՄԻ ԻՒՋԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼԸՆՄԸՇ ՏԸՐ

ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

صاحب امتیاز : جیوه‌لکیان

(جریدهٔ شرقیه ١٢٩٣ سنه‌سنده تأسیس اولنمشدر)

DJERIDEI-CHARKIE
Fondé en 1877

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ
1ինճի, 2նճի, վէ 3ինճի սահիֆէ ղշ. »
4ինճի սահիֆէ սաթըրը »

Իտարէխանէսի Սթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ծիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կաղէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ-ա միւրաճաաթ օլունա: Մէվատտը նաֆիյա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ
ՄԷՍԱՅԻԼԸ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Ֆրանսատա Քլէմանսօ-Պրիան գապինէթօսընըն սօն տէֆա մէպուսան մէճլիսինտէ իհրազ իթտիկի մուզաֆֆէրիյէթ հագիգաթէն բէք մուհիմ պիր վագաի սիյասիյէ թէշքիլ էյլէր: Մէսէլէ, ալէլատէ իտրաք օլունտըղը կիպի պիր գապինէթօնըն իսթիֆա իլէ եէրինէ տիկէր պիրինին կէչմէսինտէն իպարէթ տէյիլ տիր: Մէպուսան մէճլիսինին պու քէրրէ մէվզուը պահս էյլէտիկի խուսուս՝ պիր թարաֆտան Վատիկան իլէ Ֆրանսըզ էպիսկոպոսլարընտան վէ տիկէր թարաֆտան Պրիան վէ Քլէմանսօ կիպի զէվաթտան հանկիլէրինին ղալիպ կէլէճէկի քէյֆիյէթի իտի: Պունտան մաատա, Վատիկանա գարշը շիտտէթլի վէ եա մութէտիլ մէսլէքլէրտէն հա՞նկիլէրինին ղալիպ չըգաճաղը մէսէլէսի տէ գաթիյէն անլաշըլաճագ իտի: Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, Մ. Քլէմանսօ պիր ազ շիտտէթ թարաֆտարըլըղը հալտէ, Մ. Պրիան տահա իթիտալքեարանէ հարէքէթէ մայիլ իտի:

Նիհայէթ պու իքի զաթ պէյնինտէ իթիլաֆ հասըլ օլտըղը հալտէ, պազը սիյասի ֆըրգալար էպիսկոպոսլարըն հարէքէթլէրինէ գարշը շիտտէթ կէօսթէրիլմէսի լիւզումունու պէյանտան վազ կէչմէյօրլար իտի: Իշթէ պու միւխթէլիֆ մէսէլէլէր՝ հէպ Մ. Պրիանըն արզուլարընա թէվֆիգան հալլ օլունմուշ օլտու, չիւնքի Մ. Պրիան խէյլի նուֆուզ սայէսինտէ գապինէսինէ 389 րէյլէք ղալէպէ պէյլէմէկ պիր էքսէրիյէթ գազանտըրտը: Արթըգ իւմիտ իտիլէպիլիր քի, Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ Ֆրանսըզ էպիսկոպոսլարը պէյնինտէ մէթին պիր զէմինը իթիլաֆ պուլունապիլէճէք տիր:

—Ալէմանիա բարլամէնթօսընըն նէ՝ սուրէթլէ քիւշատ իտիլտիկի տիւնքի թէլէկրաֆլարըմըզտա պէյան իտիլմիշ իտի: Ալէմանիա իմփէրաթօրընտան մաատա պիւթիւն պիւյիւք էմփէրաթօրի էրքեանը տա մէրասիմը քիւշատիյէտէ հազըր պուլունմուշլար տըր: Իմփէրաթօր՝ Ալէմանիա հիւքիւմէթի իլէ միւէմմէլէ հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ ճարի օլան մինասէպաթը սամիմանէ վէ խալիսանէյի թաատ իթմիշ, վէ պատէհու ինթիխապաթը ախիրէյէ նազարը քէլամ իլէ, ինթիխապաթը մէզքիւրէ նէթիճէսինտէն միլլէթին ղալիպ կէլտիկինը, պու սուրէթլէ ռուհ վէ միւսալէմէթը ումումիյէնին պէգա վէ տէվամը պիր գաթ տահա թէմին իտիլտիկինի պէյան էյլէմիշ տիր:

Միւթէագըպէն իմփէրաթօր Տանըմարգա իլէ միւնտէրէճ մուգավէլէնամէնին էմրը թաստիգինտէն պահս, վէ Ալէմանիա հիւքիւմէթինին խաղընտա ազա օլունաճագ Լա Հէյ սուլհ գօնֆէրանսը հագգընտագի տավէթնամէյի տէ գապուլ էյլէտիկինի տէրմէյան իթմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Թարաֆը հազրէթի Պատիշահիտէն թէշրիֆաթըը ումումիյէ նազըրը վէ Տիվանը Հիւմայունը թէրճէմանը տէվլ. Ղալիպ պաշա հազրէթլէրի՝ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ կէօնտէրիլէրէք, խասթա պուլունան սէֆիր հազրէթլէրինին խաթըրլարը խաթըրֆասըր պույրուլմուշ տըր:

Զաթը Սամիի Սատարէթփէնահի Նամընա Թէրճէմանը Սաթըը ալի իպգ. Րէշատ Հիքմէթ պէյ՝ տախի սէֆարէթխանէյէ ազիմէթլէ, խաթըրֆասըր պուլունմուշ տըր:

Սէրաաքէր տէվլ. աթուֆ. Րիզա պաշա հազրէթլէրի տախի գարթ տը վիզիթ կէօնտէրէրէք խաթըրֆասըր խաթըր էյլէմիշ տիր:

Մէմուրինը Տէվլէթը Ալիյէտէն պազը զէվաթ իլէ էճնէպի սէֆիրլէրտէն պազըլարը՝ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ ազիմէթլէ, գարթ տը վիզիթ պըրագարագ իսթիֆսարը խաթըրտա պուլունմուշլար տըր:

—Ատանա չէհրինին իյճապ իտէն եէրլէրինէ վէ իլէրիտէ լիւզումը թագտիրինտէ չէհր խարիճինէքի պաղլարա գատար թէմտիտ իտիլմէք իւզրէ, 50 սէնէ միւտտէթլէ վէ պազը նաֆի չէրայթ իլէ չէհրտէ էլէքթրիգ թէնվիրաթը իճրասը, էլէքթրիգլի թրամվայ խաթթը թէէսիսի իմթիյազընըն պէլէտիյէ նամընա իթասը հագգընտա Ատանա վիլայէթի մէճլիսը իտարէսի թարաֆընտան թանզիմ օլունան մազպաթա՝ Նաֆիա նէզարէթինէ իրսալ իտիլմիշ, վէ նէզարէթը միւշարէլէյհա Նաֆիա իտարէսինճէ պու պապտա թէտգիգաթը լազըմէ իճրա իտիլմէքտէ օլտուղը իշիտիլմիշ տիր:

—Պիւցաստա չօգճա գուլլանըլմասընտան տոլայը, թուղրա վէ խազըլարը սիլինմիշ օլան կիւմիւշ ուֆագլըգլարըն պիլմիւպատէլէ թէտավիւլ տարպ վէ իխրաճ իտիլմէք իւզրէ օրթատան գալտըրըլմասը՝ գարարը ալ իգթիզասընտան օլտուղը մալիւմ տիր: Ախիրէն խազէ ալընտըղընա կէօրէ, պու սէնէ փէտրվէրին 4իւնճի կիւնինէ գատար Զարպխանէի Ամիրէյէ 206,690 Օսմանլը լիրասը գըյմէթինտէ մէճիտիյէ վէ ուֆագլըգ տարպ իտիլէրէք, Օսմանլը Պանգասը իտարէսիյէ Խազինէի Մալիյէյէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր: Պու հալտէ պիւցաստա սիլիք մէճիտիյէ ուֆագլըղը գալմատըղը՝ միւպատէլէ իչիւն Զարպխանէի Ամիրէյէ սիլիք ուֆագլըգ կէօնտէրիլմէսինին ալըզասը գալմամասը իլէ թաատիլ օլունտըղընտան, վէ սէնէի մալիյէնին իթմամընա բէգ ազ միւտտէթ գալմասընա պինաէն, պու պապտա օլունաճագ մուամէլէ՝ մագամը ալիտէն սօրուլմուշ տըր:

—Պուղտայ վէ արբա խիւքիւ իլէ Օտէսսատան գալգտըգտան սօնրա, Գարատէնիզտէ պուզ պարչալարընա թէսատիւֆ իտէրէք, պիր ազ լախնէտար օլան վէ Ինկիլիզ պանտէրասը «Սիթֆան Տանոլիս» վափորընըն Թէքնէսի տիւն Մուստաֆէ իտիլմիշ, Գումգաբու աշըգըլարընտան հարաքէթինէ, Զաթլաստը-Գարբու աշըգըլարընտա գարայա օթուրմուշ, ըռմօրքէօրլէր թարաֆընտան գուրթարըլմասընա թէշէպպիւս օլունմուշ տըր:

—Տէօյչէ Լէվանթ Լինի նամ Ալէման վափօր գումբանյասընըն 50ինճի սէնէի տէվրիյէսի թէչէքքիւլի օլմագ միւնասէպէթիյլէ, տիւն Գալաթա ըըխթըմընտա պալը պուլունան մէզքիւր գումբանյանըն «Իսքիւտար» վափօրընտա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունմուշ տըր: Վափօր պայրագլարլա թէզյին իտիլմիշ վէ սալօնտա պիր պիւֆէ թէրթիպ օլունմուշ իտի:

Շայան պուլունան միւսաատէի Սէնիյէ իւզէրինէ «Էրթօղրուլ» վափօրը Հիւմայունը մուսիգասը վափօրտա ազիմէթ իլէ, զիյաֆէթ էսնասընտա քէմալը թաազիմ իլէ Համիտիյէ մարշը թէրէննիւմ իտիլէրէք պաշլանմըշ, տուաի Հազրէթը Պատիշահի թէքրար իտիլմիշ տիր:

Մէզքիւր զիյաֆէթտէ Ալէմանիա վէ Րումանիա սէֆիրլէրի, Պապը Ալի Հուգուգ միւշավիրի աթուֆ. Հագգը պէյ վէ Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. հազրէթլէրի վէ խիտմէթը Տէվլէթը Ալիյէտէ պուլունան սաատ. Ավլէր, Իմհոֆ, Րոտքիչ, Ֆլայշէր, վէ Տոյքէ պաշալար իլէ Անատօլու շիմէնտիֆէր գումբանյասը միւտիրի Մ. Հիւկնին, Րումէլի գումբանյասը միւտիրի Մ. Կրօս վէ մէզքիւր շիրքէթին Տէրսաատէթ աճէնթէսի, Ալէմանիա սէֆարէթի էրքեանը մէմուրինի հազըր պուլունմուշլար տըր: Տիւն կէճէ մէզքիւր «Իսքիւտար» վափօրը էլէքթրիգլէ թէնվիր իտիլիպ, պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ վէ պու զիյաֆէթտէ պազը Ալէման միւթէպէրանը հազըր պուլունմուշլար տըր:

—Շուրայի Տէվլէթ րէիսի տէվլ. պաշա հազրէթլէրի խասթա պուլունտուղընտան, տիւն աղշամքի Մէճլիսը Մախսուս Վիւքելատա հազըր պուլունամամըշ տըր:

—Գօնիա-էրէյլի գըմըրըն խաթթընը վէ Թաղտօյսը հուտուտ խարիթալարը, Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինէ թագտիմ իտիլմիշ վէ նէզարէթը միւշարէլէյհա հէյէթը ֆէննիյէսինճէ թէտգիգ իտիլմէքտէ տիր:

—Սըրպիա սէֆիրը ճէնապ Մ. Նէնատօվիչ, րէֆագաթընտա պաշ թէրճիմանը օլտուղը հալտէ տիւն սապահ Խարիճիյէ նազըրը տէվլ. Թէվֆիգ պաշա հազրէթլէրինին գօնաղընա ազիմէթլէ, համիլ օլտուղը իթիմատնամէսինին պիր սուրէթինի թագտիմ էյլէմիշ տիր:

—Մէճլիսը սըհհիյէ րէիսը սամիհի աթուֆ. Ահմէտ Միւհթար էֆ. Մէճլիսը մէզքիւր ազասընտան աթուֆ. Նամըգ վէ սաատ. Սախըր վէ պաշ քեաթիպ սաատ. Ահմէտ Րաղըպ պէյլէր, գարանթինալար միւֆէթթիշը ումումիսի սաատ. Տուգա պաշա հազրէթլէրի, տիւն Խարիճիյէ վէ սըհհիյէ նազըրը տէվլ. Թէվֆիգ պաշա հազրէթլէրինի զիյարէթ վէ խուսուսաթը սըհհիյէյէ միւթէալլիգ պազը էմիրլէր ալըպ վէ թէլագգը էյլէմիշլէր տիր:

—Թօփխանէի Ամիրէտէ մէսքիւքեաթ միւտիրխանէսի թէխսիս թասավվուր օլունտուղը ճիհէթլէ, էլեէվմ մէմալիքը էճնէպիյէտէ պուլունան ալթուն վէ կիւմիւշ վէ նիքէլ իլէ պագըր պարալարտան պիրէր ատէտինին, Օսմանլը Պանգասը վասըթասըյլա ռէյտէրրէյ ճէլպ վէ ճէմ իտիլէրէք, մէզքիւր միւտիրխանէյէ վազ իտիլէճէկինտէն, մէսքիւքեաթը մէզքիւրէնին Օսմանլը Պանգասը նամընա կէօմրիւքլէրէ վիւրուտինտէ, կէչիրիլմէսինէ միւմանաաթ օլունմամասը հագգընտա լազըմ կէլէնլէրէ էմիրլէր վէրիլմիշ տիր:

—Ալէմանիա սէֆիրի պարօն Մարշալ թարաֆընտան էվվէլքի կէճէ վէրիլէն զիյաֆէթտէ, Օրման, Մէատին վէ Զըրաաթ նազըրը տէվլ. Սէլիմ Մէլհամէ պաշա, Թիճարէթ վէ Նաֆիա միւսթէշարը տէվլ. Նէճիպ Մէլհամէ պաշա հազրէթլէրի, Պէլճիգա սէֆիրի, պարօն Թէսթա, սաատ. Րոմէյի պաշա հազրէթլէրի վէ սէֆարէթ էրքեանը մէմուրինի հազըր պուլունմուշլար տըր:

—Վիլայէթլէրտէ պուլունուպ, 15 սէնէ միւտտէթլէ զըրաաթտան խալի գալան արազի հագգընտա նէ՞ վէճհլէ մուամէլէ օլունաճաղը սօրուլմըշ տըր: Պու կիպի արազի տախիլինտէ աղաճ տիքիլմիշ իսէ՝ հագգը գարարը թապի օլամայաճաղը, էկէր քիւլլիյէն էքիլմէմիշ իսէ մահալլէրի Տէֆթէրը Խագանի մէմուրլարը թարաֆընտան միւզայէտէյէ վազ օլունուպ, պէտէլը միւզայէտէ նէ՝ միգտարա պալիղ օլուրսա, էսկի սահիպլէրինէ թէքլիֆը իշթիրա օլունմասը, գապուլ իթմէտիքլէրի թագտիրտէ տիկէր թալիպլէրինէ իհալէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

—Շամ-Համա շիմէնտիֆէր գումբանյասը հէյէթը իտարէսի էրքեանընտան Մ. Ալէքսիս Րէյ՝ Թիւրքիյատա պուլունան շիմէնտիֆէր խաթթլարընա տաիր խազըրլատըղը ենի պիր էսէրինտէ էվվէլա մէճմուա խաթթլարըն էսամիսի իլէ ուզունլուգլարընը վէ պիր սէնէլիք հասըլաթընը պէյան էյլէտիքտէն սօնրա, սէնէվի ումում Օսմանլը շիմէնտիֆէր խաթթլարընտան 22 միլիօն լիրայի Օսմանլը գատար հասըլաթ օլտուղունու կէօսթէրմիշ, վէ սայէի Շահանէտէ Թիւրքիյատա շիմէնտիֆէր խաթթլարընըն կիւնտէն կիւնէ կիթտիքճէ արթմասը իլէ մուամէլաթը թիճարիյէնին օ նիսպէթտէ թէրագգի վէ թէվսիէ էյլէտիքինի քէմալը մէմնունիյէթլէ տէրմէյան իթմիշ տիր:

—Պըլի գազասընտա պուլունան իւչիւնճի սընըֆ բոլիս գօմիսէրի Մէհմէտ էֆ. սըրգաթը մէմուրէսինէ մուղայիր սուրէթտէ մահալլինճէ վուգուա կէլէն հարէքէթընտան տօլայը, նիզամիյէ մահքէմէլէրինճէ հագգընտա այրըճա թահգիգաթը գանունիյէ իճրա իտիլմէք իւզրէ, բոլիս սըլքընտան թարտ իտիլմիշ տիր:

—Մէվլանէ գարօլուսընտա իլէքճի Մուսթաֆա իլէ Շէրիֆլի Սալիհ կէչէն կէճէ էքմէքճի իլէ գավկա իտէրէք, Մուսթաֆա Սալիհի փէնա հալտէ տարպ իթմիշ վէ մէրգում խասթախանէյէ վէֆաթ իթմէքլէ, թէշրիհ ամէլիյաթը պիլիճրա մէրգումըն էսէրը տարպտան վէֆաթ իթտիկի անլաշըլմաղլա տէֆնինէ րուխսաթ վէրիլմիշ վէ տարպ իտէն մէվգուֆ օլտըղընտան հագգընտաքի էվրագը թահգիգիյէ ճինայէթ Ալիյէյէ թէվտի օլունմըշ տըր:

—Խիւտավէնտիկեար վիլայէթինտէ ճէզալխանէսի օլմայան գազալարտա պիրէր ճէզալխանէ թէէսիսի սըհհէթ վէ սէլամէթը ումումիյէ նոգթայի նազարընտան մուճիպը մուհասսէնաթ օլաճաղընտան, իգթիզասընըն իֆասը խուսուսը Տախիլիյէ նէզարէթինէ իշար օլունմըշ տըր:

—Գօնիա վիլայէթի վալիլիկինէ թային պուլունան աթուֆ. Րէշատ պէյ հազրէթլէրի մահալլը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իթմէք իւզրէ տիր:

—Իտարէի Մախսուսէ վափօրլարընըն միւքէմմէլ պիր հալէ վազ իլէ հէր թարաֆա բօսթա իշլէթտիրիլմէսի Պահրիյէ նազըրը տէվլ. Հասան Րամի պաշա հազրէթլէրինճէ նազարը տիգգաթա ալընարագ, պիր թարաֆտան միւճէտտէտէն վափօրլար սըփարըշ վէ միւպայաասը վէ պու վափօրլարըն իքմալը ինշաաթընա գատար պօսթալարըն մունթազամէն իճրասը իչիւն, մէվճուտ վափօրլար իչինտէ թամիրէ միւհթաճ օլանլարըն սիւրաթը միւմքինէ իլէ իճրայի թամիրաթը հագգընտա, լազըմ կէլէնլէրէ իգթիզա իտէն էմիրլէր վէրիլտիկի կիպի, իտարէի միւշարիլէյհա մուամէլաթը ումումիյէսինին թէտգիգի վէ վարիտաթընըն արթըրըլմասը իչիւն Պահրիյէ իսլահաթ գօմիսիօնը ազասընտան Շէվգի պէյ իլէ, համի Մէհմէտ վէ Քեամիլ էֆ.լէրտէն միւրէքքէպ պիր հէյէթ թէշքիլ օլունմըշ տըր:

Հէյէթը մէզքիւրէ Իտարէի Մախսուսէյէ ազիմէթլէ իճրայի թէտգիգ վէ թէֆթիշաթա պաշլամըշ տըր: Թէտգիգաթ էսնասընտա էօտիւնճ օլարագ վէրիլէն աղչէ խօլայը պուլունտըղընտան, մէսուլ մուհասիպին իսթիճվապը պաթէզքէրէ մագամը ալիյէ պիլտիրիլմիշ, վէ Մուտանիա, Պանտըրմա, Իզմիր կիպի քէօրֆէզ իսքէլէլէրինէ նագլ օլունան պիր չուվալ գահվէ վէ շէքէր վէ պունա պէնզէր էշյանըն պէհէր պարչասը պիլինիպէ ճիւզի նավլ իլէ նագլ իտիլմէքտէ վէ պունտան տա 100տէ 50 սըմսարիյէ վէրիլմէքտէ օլուպ, պու իսէ իտարէի վարիտաթընըն զայիմը մուճիպ օլտուղընտան, պու ճիհէթին տախի թէտգիգի վէ էլտէ պուլունան նավլի թարիֆէլէրինին իսլահը գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

Իտարէի Մախսուսէտէ պուլունան մէմուրին, գարտան վէ սաիրէնին թէրճէմէի հալ վարագալարը օլմատըղընտան մումաիլէյհիմին իճրայի թէգաիւտլէրինտէ միւտտէթը իսթիխտամլարընըն լայըգըյլա պիլինէմէմէսի մաղտուրիյէթլէրինի մուճիպ օլմագտա պուլունտըղը տա նազարը տիգգաթա ալընարագ, մէվճուտ մէմուրլարըն թէրճէմէի հալ վարագալարընը պիթթանզիմ իթասը հագգընտա տա լազըմ կէլէն մուամէլէ տէրտէսթը իֆա պուլունմըշ տըր:

—Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Եուսուֆ Հաճ պէյին ճէնազէ ալայը տիւն Սէնթ-Էսփրի քիլիսէսինտէ իճրա օլունուպ, Շուրայի Տէվլէթ իսթինաֆ մահքէմէսի րէիսի աթուֆ. Ալի Տանիշ պէյ, Զապթիյէ նէզարէթի թէրճէմանը սաատ. Աթթիլ Քէրիմ պաշա, Պէյօղլու ճէզա մահքէմէսի ազասընտան սաատ. Ապտուլլահ, Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Հիւսէյին, Քեազիմ, Իսքէնտէր պէյլէր Սուրէնեան Վահան վէ Լեւոն պէյլէր, Ատլիյէ միւֆէթթիշի սաատ. Սէլիմ Հիլմի պէյ, վէ տահա պէք չօգ զէվաթ հազըր պուլունմուշլար տըր: Միւթէվէֆֆայի մումաիլէյհ էվվէլա տավա վէքեալէթինտէ պուլունուպ, պու սըրատա իգթիտար վէ լիյագաթը հասէպիլէ Շուրայի Տէվլէթ պիտայէթ մահքէմէսի ազալըղընա թային օլունմըշ վէ օրատան տա իսթինաֆ մահքէմէսի ազալըղընա թահվիլը մէմուրիյէթ իթմիշ տիր:

—Գալաթա սէր գօմիսէրի սաատ. Շէմսի պէյ՝ Սթանպօլ բոլիս մէճլիսի ազալըղընա, վէ Ճիսրը Ճէտիտ սէր գօմիսէրի Էմրուլլահ էֆ. Գալաթա սէր գօմիսէրլիկինէ, Վլանկա գօմիսէրի Թէվֆիգ էֆ. Ճիսրը Ճէտիտ սէր գօմիսէրլիկինէ թային գըլընմըշ տըր:

—Ատլիյէ նէզարէթի մէքթուպի գալէմի շիֆրէ վէ միւհիմմէ միւմէյյիզլիկինէ՝ նէզարէթը միւշարիլէյհա միւթէրճիմլէրինտէն սաատ. Սաատէտտին պէյ, վէ մէզքիւր միւթէրճիմլիկէ՝ Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի մուգավէլէթ մուհարրիրլիքի քեաթիպլէրինտէն Սէլահէտտին պէյ թային օլունմըշ տըր:

ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ ԶԱՊԸԹԱ

Սթանպօլ, Պէյօղլու վէ սաիր մահալլէրտէ վուգու պուլան միւթէատտիտ սըրգաթլարըն ֆայիլի օլուպ, ֆիրար իթմիշ իքէն կէչէն կիւն Մաճարըստա րէգզալէթ չըգարտըղը սըրրատա, գայըգ թարաֆընտան տէրտէսթ վէ թէվգիֆ իտիլէն Քեազիմին, քէօբրիւ բոլիս մէրքէզի իտարէսի տախիլինտէ պազը մահալլէրտէ չալընմըշ էշյա սագլատըղը Պէյօղլու բոլիս մէճլիսի թարաֆընտան իճրա իտիլէն թահգիգաթտան անլաշըլմաղլա, Պէյօղլու սէր թէճհարրի մէմուրը Թահսին պէյ, պու էշյանըն մէյտանա չըգարըլմասընա մէմուր իտիլմիշ վէ ... ալտըղը թահգիգաթ նէթիճէսինտէ մէրգում Քեազիմին էշյայը մէսրուգա իլէ պիրլիքտէ ...

Հէյէթը մէզքիւրէ պէյանաթընա նազարան մէրգում Ալինին սըրգաթ իթտիկի մահալլէրին սահիպլէրի իլէ ...

—Սթանպօլ վէ Պէյօղլունտա պիր չօգ սըրգաթլար իճրա իտէրէք պազը էշյայը մէսրուգա ֆիրար իթմիշ օլան խըրսըզ Ալի իլէ պիրլիքտէ ... Պալըգ Բազարընտա պալըգճը Սթէֆան, Այնալը Չէշմէտէ պագգալ Անտօրիանըն տիւքքեանընտա գալֆա Միլթիատի, չէքէրլամէճի Տիմիթրի վէ օղլու Եօրկի, Միմար սօգաղընտա ումումխանէճի Օլկա ճէլպ իտիլմիշլէր, վէ մէրգում Ալի քէնտիլէրինէ կէօսթէրիլմէսիյլէ, տիւքքեանլարընտա վէ ումումխանէտէ ֆիիլը սըրգաթը իճրա իտէն մէրգում Ալի օլտուղունու սէօյլէմիշլէր, մէրգում խըրսըզ տա իթիրաֆը ճիւրմ էյլէմիշ տիր:

Մէրգում խըրսըզ Պալըգ Բազարընտա պալըգճը Սթէֆանըն տիւքքեանընա կիրտիքտէ գըրմըզը սիթագօզ իսթէր, վէ սիթագօզը պէյէնմէտիքինտէն գալգան պալըղը բագըրըգ իտէր վէ պիր Ֆրանսըզ լիրասը վէրիր: Պալըգճը պօզաճագ պարասը օլմատըղընը սէօյլէմէսիյլէ Սթէֆան պարա պօզտուրմաղա գօշտուղը էսնատա 5 լիրա աշըրարագ գաչմըշ տըր:

Պունտան իքի կիւն էվվէլ տէ Այնալը Չէշմէտէ պագգալ Անտօրիանըն տիւքքեանընտան 5800 ղշ. չալմըշ իտի:

Եինէ 3 այ էվվէլ չէքէրլամէճի Տիմիթրինին տիւքքեանընտան 350 ղշ. վէ 2 այ էվվէլ տէ Չիչէքճի սօգաղընտա ումումխանէճի Օլկանըն էվինտէն 6 լիրա չալմըշ իտի:

Մէրգում Ալի՝ տահա պու կիպի պիր չօգ մահալլէրտէ խըրսըզլըգլար իճրա իլէ տէրտէսթ օլունմըշ վէ մահքէմէճէ մահքիւմ իտիլմիշ իտի:

ԿԵՍԱՐԵԱՆ ԻՖԼԱՍԸ

Կեսարեան պիրատէրլէրին իֆլասը խուսուսընըն Իքինճի Մահքէմէի Թիճարէթտէն Թահթը հիւքմէ ալընտըղը մալիւմ օլուպ, հիւքմը մէզքիւր ալէյհինէ մուամէլէի հիւքմիյէ թարաֆընտան իթիրազ իտիլմէքլէ, իթիրազըն ճէրէյան իտէն մուհաքէմէլէրի տախի պունտան ագտէմ խուլասաթէն տէրճ օլունմըշ, վէ պիլմիւզաքէրէ վէրիլէճէք գարարըն թէֆհիմի, էվվէլը ախէրէ թաալիգ գըլընտըղը եազըլմըշ իտի:

Ալընան մալիւմաթա կէօրէ, մահքէմէի մէզքիւրէճէ մէզքիւր իթիրազըն հագլը օլուպ օլմատըղը վէ իֆլասըն իպգասը վէ եա րէֆի հագգընտա վէրիլէճէք գարարըն Կեսարեան պիրատէրլէրին թահգիգը տույուն մուամէլէսինին իճրասընտան սօնրա միւզաքէրէ իտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

-տտ-

ՓԱՐԻԶ, 20 փէտր.—Մէշհուր քիմիաքեարլէրտէն օլուպ, սունի էլմասը իյճատ իտէն Մ. Հանրի Մուասսան արանտիսիթ խասթալըղը նէթիճէսինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր: Մումաիլէյհ 1841 սէնէսինտէ Փարիզտէ տօղմուշ իտի:

—Մ. Սարիէն՝ Թէքրար պաշ վէքեալէթէ կէչմէք նիյէթինտէ օլտուղունա տաիր Օժօ կազէթասը թարաֆընտան նէշր իտիլէն հավատիսի թէքզիպ իտիյօր:

—Րումանիա խարիճիյէ նազըրը օլուպ, պիր ամէլիյաթը ճէրրահիյէ իչիւն Լօզանա կիթմիշ օլան ժէնէրալ Լահօվարի պու կիւն էօյլէտէն սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր:

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Պու կիւն Սգուբչինա մէճլիսի 47 րէյէ գարշը 84 րէյ իլէ Պաչիչ գապինէսինէ պէյանը էմնիյէթ էյլէմիշ տիր:

ՎԱՇԻՆԿԹՕՆ.—Ճափօնիա ֆիլօսը Ամէրիգա միւլքիյէթընտա պուլունան Սանտվիչ ատալարընա միւվասալէթ իթմիշ տիր:

—Ճափօնիա-Ամէրիգա իխթիլաֆընըն թէսվիյէսի Գալիֆօրնիատա պէօյլէ պիր խօշնուտսըզլըգ մէյտանա կէթիրմիշ տիր:

—Նիքարագուա վէ Հօնտուրաս օրտուլարը պիրպիրլէրի իւզէրինէ եիւրիւմիշլէր, Հօնտուրաս օրտուսը մաղլուպ օլմուշ տըր:

—Լաս Էսքէրալաս քէօմիւր մաատէնինտէ գազանէն եանկըն չըգարագ 100 գատար մաատէնճի ամէլէ թէլէֆ օլմուշ տըր:

ՓԱՐԻԶ.— «Ժան տ'Արք» նամ գրուազէօր Շիմալի Աֆրիգա սէվահիլինտէ գարայա օթուրտու:

ՌՕՄԱ.—Պարօն Օնունճը Պիոս՝ Ֆրանսըզ էպիսկոպոսլարընտան օն գաթը Վատիկանա տավէթ էյլէմիշ տիր:

ԼՕՆՏՐԱ.—Սէյյահ Գրալը կէլէճէք մարթ այընտա Լօնտրայը զիյարէթ էյլէյէճէք տիր:

—Ճափօնիա պիւտճէսի 103 միլիօն եէն գատար թէզյիտ իտիլմիշ տիր:

ՊԷՇԹԱ.—Տօգթ. Վէքէրլէ պուրայա ավտէթ իթմիշ տիր:

ՕՏԷՍԱ.—Պու կիւն չէհրիմիզին պուղտայ բիյասասընտա հի՛չ պիր մուամէլէ օլմամըշ տըր:

ՎԻԷՆՆԱ.—Պրագտան ալընան թէլէկրաֆնամէլէր իմփէրաթօրըն նիսանտա չէհրը մէզքիւրը զիյարէթ իտէճէկինի պիլտիրիյօրլար:

—Միւթէվէֆֆա բրէնսէս Քլէմանթինին ճէնազէ մէրասիմի, պու կիւն ալէլէի իմփէրաթօրի ազասը իլէ Գօպուրկ ալէսի էֆրատը հազըր օլտուղը հալտէ իճրա օլունմըշ տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՌՈՒՀԱՆԻՅԷ

Պաթրիգխանէ սանտըղը մուամէլաթընը թէտգիգ վէ պիլանչօսը միւվազէնէ հուսուլէ կէթիրմէք իչիւն թէշքիլ օլունան գօմիսիօն, տիւն Պաթրիգ Ամէն. Տ. Մաղաքիա Օրմանեան հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ օլարագ Պաթրիգխանէտէ ճէլսէ իմ,

ազատան Աչնան Տիրան էֆ. Ցարութիւն էֆ. Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Տիգրան էֆ. Թօգաթեան վէ Արշակ էֆ. Գարակէօզեան հազըր պուլունմըշլար տըր։

Գօմիսիօն՝ Բաթրիգխանէ մուամէլաթը հագգընտա ուզուն պիր միւզաքէրէ իճրասընտան սօնրա ազալարը գալըմ օտալարընը կէզմիշլէր տիր։

—o—

Էրմէնի Գաթօլիկ Բաթրիգի րիւթ. Պօղոս Սապպաղեան էֆ. հազրէթլէրի Թարաֆընտան Տ. Սահակ Արքեպ. Հաճեան իլէ Տ. Կարապետ եպ. Քըչուրեան էվվէլքի ագշամ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին խանէսինէ ազիմէթլէ, իսմ կիւնիւ օլմագ միւնասէպէթիյլէ պէյանը թէպրիքեաթ էյլէմիշլէր տիր։

—o—

Բաթրիգխանէ գարարըյլա Տ. Վահան Վ. Տ. Մինասեան Գումգաբու տըշարըսը, Տ. Տաճատ Ծ. Վ. Ոսկանեան Կէտիքբաշա, Տ. Վահրիճ Ծ. Վ. Շահլամեան Պալաթ քիլիսէլէրինէ քարօզիչ նասպ օլունմըշլար տըր։

—o—

Ամէրիգանըն Նիւ-Եօրգ շէհրինտէն եարըմ սաաթ ուզագտա պուլունան Ուեսթ Հօպօքընտա, էքսէրիսի ֆամիլեալարը իլէ պիրլիքտէ 500 գատար էրմէնի էհալիսի պուլունտըղընտան, 2000 տօլար իլէ պիր արազի սաթըն ալընմըշ վէ 11,000 տօլար մէսարիֆ իլէ պիր քեարկիր քիլիսէ եափըլմըշ տըր։ Պու մէպլաղըն 7000 տօլարը իանէ իլէ թէտարիգ օլընմըշ վէ միւթէպագը 4000 տօլարը տա ֆաիզ իլէ ալընմըշ տըր։ Նիւ-Եօրգ Թիւճճարլարընտան Կիւլպէնկեան, Թաւշանճեան վէ Գարակէօզեան էֆ.լէր 1000էր տօլար իանէ վէրմիշլէր տիր։

Մէզգիւր քիլիսէնին ինշաաթը խիթամ պուլմըշ օլտըղընտան, յանվար 27տէ րէսմը Թագտիսի իճրա օլընմըշ վէ Ս. Խաչ Թէսմիյէ իտիլմիշ տիր։

Իշպու այինը Թագտիսի Ամէրիգա Առաջնորդը իճրա իտէրէք, Տ. Պօղոս Վ. Գաֆթանեան, Տ. Տրփոն վէ Տ. Մատթէոս Աճեմեան Վ.լէր տախի պիրլիքտէ պուլունմըշլար, վէ իւք Պատարագը Առաջնորդ Թագտիս իտէրէք, պու միւնասէպէթլէ պիր քարօզ տախի վէրմիշ տիր։ Ամէրիգատա իշպու եէնի եափըլան քիլիսէ իլէ 3 քիլիսէ պուլունըպ, պունլարտան պիրի Ուսթըրտա, տիկէրի Ֆրէզնօտա պուլունըպ իւչիւնճիսի տէ իշպու եէնի Թագտիս օլունան քիլիսէ տիր։

—o—

Գավգասիա վալիսի գօնթ Վօրօնցով Տաշգով, գըթլըգ զուհուր իտէն մէմալիքէ պուղտայ Թէվզի իթմէք իչիւն Տախիլիյէ Նէզարէթինտէն 100,000 րուպլի իանէ ալըպ էյլէմիշ տիր։

Բէթէրսպուրկտա պուլունան էրմէնի գատընլարը՝ Գանձակ վէ Երեւանտա պուլունան միւհթաճինի իչիւն իանէ ճէմ իտէճէքլէր տիր։ Իշպու հէյէթէ Տ. Ղուկասեան րէիս ինթիխապ օլընըպ կէրէք նագտը վէ կէրէք սաիր սուրէթլէ հէտիյէ գապուլ իտէճէք տիր։

—o—

Ագշէհիրտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, Եըլպաշը կիւնիւ կիւզէլ պիր զինէթ իճրա օլընմըշ տըր։ Զինէթէ Համիտիյէ մարշը իլէ իպթիտար օլընըպ, հազըրուն գըյամէն խութպէ էյլէմիշ տիր։ Մուախխըրէն Մանկապարտէզտէ պուլունան քիւչիւք չօճուգլար օյունլար իճրա իտէրէք, մուհավէրէլէր իրատ էյլէմիշլէր տիր։ Զինէթտէն սօնրա մէքթէպ հէյէթի պիր րիյանօ սաթըն ալմագ իչիւն իանէ ճէմ իթմիշ վէ էրէյինճէ պիր մէպլաղ Թօպլամըշ տըր։

—o—

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի էօնիւմիւզտէքի բազար կիւնիւ Գատըգէօյ քիլիսէսինտէ Ս. Պատարագ Թագտիս իտէճէկի կիպի, կէլէճէք բազար կիւնիւ Մայր Եկեղեցիտէ վէ օպիր բազար կիւնիւ Խասգիւղխանէ քիլիսէսինտէ Պատարագ Թագտիս իտէճէք տիր։

—o—

Պետրոս էֆ. Ոսկերիչեան, Կիլիկիտա պուլունան ֆուգարա քիլիսէլէր իչիւն 250 րուհանի քիթապ իհտա էյլէտիկի կիպի, 12 ատէտ ժամագիրք սատըն հէտիյէ էյլէմիշ տիր։ Խայրսէրվէր պիր գատըն տախի կէլէճէք Զատիկ միւնասէպէթիյլէ Կիլիկիա րուհանի մէքթէպի թալէպէլէրինին էլպիսէլէրինի իմալ էյլէյէճէք տիր։

—o—

Մանչուրիանըն Խարպին շէհրինտէ պուլունան էրմէնի էհալիսի, Գավգասիա գահթզատէկեանը իչիւն 2000 րուպլի վէ Իսքէնտէրիյէ էհալիսի 140 ինկ. լիրասը կէօնտէրմիշ օլտըղընտան Ս. Կաթողիկոս Օրհնութիւն Կոնդակլարը իրսալ էյլէմիշ տիր։

—o—

ԱԶԴ.— Օրթագէօյի եկեղեցւոյն համար Լուսարարի մը պէտք կայ։ Դիմել նոյն եկեղեցւոյ Խորհրդարանը։

—o—

Կազէթամըզըն սահիպը իմթիյազը իզզ. Ծրվէլէկեան Տիգրան էֆէնտինին մախտումը՝ Բարիզ հուգուգ տարիւլֆինունը (Ֆագիւլթէ տը Տռուա) Թալէպէլէրինտէն Ցակոբ էֆէնտի Ծրվէլէկեան, իմթիհանը իւմումիի մէէզունիյէթտէն պիլիսթիֆատէ, իշպու մէէզունիյէթ միւտատէթինի էպվէյնի նէզտինտէ կէչիրմէք իւզրէ պու տէֆա Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլուպ, եագընտա եինէ Բարիզէ ավտէթ իտէճէք տիր։

—o—

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Հանգուցեալ Գրիգոր Խան Շամտանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.—

Գումար նախորդ ցուցակի՝ 3408 ղրուշ.

Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Քէրէսթէճեան 216, Լ. և Ս. Շամտանճեան եղբարք 108, Գրիգոր էֆ. Մազըլեան 108, Աւետիս Ա. Կարապետեան Կէյվէ-Էշմէ 108 ղր.։ Գումար՝ 3948

*
* *

Հանգուցեալ Գէորգ էֆ. Քէլէկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։

Ցակոբ էֆ. Քէլէկեան և Գրիգոր էֆ. Քէլէկեան 540ական, Երուանդ էֆ. Խակիւեան և Ցակոբ էֆ. Անթիքաճեան 40ական ղր.։ (Կնիք)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՃԱՊՕՆԻԱ-ԱՄԷՐԻԳԱ ԻԽԹԻԼԱՖԸՆԸՆ ՊԷՐԹԱՐԱՖ ԻՏԻԼՄԷՍԻ

Վաշինկթօնտան կէլէն սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Ճաբօնիա-Ամէրիգա իխթիլաֆը սուրէթը գաթիյէտէ հալլ ու ֆասլ իտիլմիշ տիր։ Մալիւմ օլտուղը իւզրէ պու իխթիլաֆ պաշտան 2 այ էվվէլ զուհուր իթմիշ տիր։ Սան Ֆրանչիսգօ մէարիֆ մէճլիսինին Ճաբօնիալը չօճուգլարըն պէյազ ճինսէ մէնսուպ չօճուգլարըն տէվամ իթտիքլէրի մէքթէպլէրէ գապուլու ճաիզ օլմատըղընա տաիր պիր գարար իթթիխազ էյլէմէսի իւզէրինէ՝ Վաշինկթօնտաքի Ճաբօնիա սէֆիրի բրօթէսթօ չէքմիշ վէ եազըլը պիր նօթա Ամէրիգա Հիւքիւմէթինէ թէպլիղ էյլէմիշ իտի։ Օ վագըթտան պէրու պիր Թարաֆտան Ամէրիգա պէյիւք մէմուրլարըյլա Գալիֆօրնիա մէմուրինի մահալլիյէսի, տիկէր Թարաֆտան Ամէրիգա վէ Ճաբօնիա հիւքիւմէթլէրի արասընտա պու մէսէլէ հագգընտա միւզաքէրատ ճէրէյան իթմիշ տիր։ Հաթթա պիր արալըգ մէսէլէ օլտուգճա վէխամէթ ամիզ պիր շէքլ ալմըշ իտի. Կազէթալարտան պազըլարը Ճաբօնիանըն Ամէրիգայա պիր ուլթիմաթօմ թէպլիղ իթտիկինի եազմըշլար իսէ տէ, պու հավատիս տօղրու տէյիլ տիր։

Րէիս Րուզվէլթին մէսաիսի սէմէրէտար օլմուշ վէ Գալիֆօրնիալըլար պու գը միւսաատէլէրտէ պուլունմագլա մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշլէր տիր։ Պունըն իւզէրինէ Ամէրիգա հիւքիւմէթի Ճաբօնիայա Սան Ֆրանչիսգօտաքի չօճուգլարըն մէքթէպլէրէ գապուլի զըմնընտա էյալէթլէրինէ քէօրէթ իւզրէ հիճրէթ իտէն Ճաբօնիալը իշճիլէրին պաշգա պիր ճիհէթէ տօղրու հիճրէթ իթմէլէրինէ վագըֆ օլտուղը պիլտիրմիշ իտի։

Էն սօն րօսթա իլէ կէլէն կազէթալարտա Ճաբօնիա հիւքիւմէթինին պու շարթը գապուլ իթմիշ օլտուղը վէ պունտան պէօյլէ Ամէրիգատա եախոտ Ֆիլիպին վէ Հավայի ատալարընտա սաքին օլմագ նիյէթինտէ պուլունան Ճաբօնիալը իշճիլէրին Ճաբօնիատան հարէքէթլէրի մէն իտիլէճէղի, վէ Ամէրիգա հիւքիւմէթինին գաչագ սուրէթիյլէ կէլէճէքլէրի կէրի չէվիրէճէկի վէ պու մէսէլէ հագգընտա գօնկրէ մէճլիսինէ եագընտա պիր լայիհայի գանունիյէ թէգտիմ օլունաճաղը իշար օլունմըշ տըր։

Իթթիլաֆըն ագտընը միւթէագըպ Գալիֆօրնիա հիւքիւմէթի տէրհալ Ճաբօն չօճուգլարընա մախսուս օլմագ իւզրէ քիւշատ իթտիրտիկի մէքթէպլէրի գափամըշ տըր։

Տէօրթ պէշ կիւնտէն պէրու Ճաբօնեա չօճուգլարը Ամէրիգալը չօճուգլարըն տէվամ իթտիքլէրի մէքթէպլէրէ տէվամ իթմէկէ պաշլամըշլար տըր։ Արթըգ պունըն իւզէրինէ պու մէսէլէյէ գարանմըշ նազարըյլա պագմագ իճապ իտէր։ Պու միւնասէպէթլէ իքի մէմլէքէթ արասընտա զուհուր իթմիշ օլան մէսէլէյի ագլ վէ մանթըգ տաիրէսինտէ մուհաքէմէ իթմիշ օլան կազէթալարը մէտհ ու սէնա իթմէմէք էլտէն կէլմէզ, պունլարըն մէսէլէյի տարմա իֆրաթթէրվէրանէ վէ միւպալէղաքեարանէ մէգալէլէրին նէշրինի իթթիյատ իթմիշ օլան կազէթալարըն թավըր ու մէսլէքի արասընտա բէք չօգ ֆարգ վար տըր։ Պէրիքիլէր օգույանլարընա մէլհազէնկիզ հավատիս վէրմէք գայտընա տիւշէրէք հէր կիւն պիրէր միւպալաղը հավատիս նէշր իթմէքտէն կէրի տուրմազլար իտի։ Պու սուրէթլէ բէք չօգ օգույանլարընը Ամէրիգա վէ Ճաբօնիա արասընտա պիր մուհարէպէնին վուգուը մուհագգագ օլաճաղը զէհապընա տիւշիւրմիւշլէր իտի։ Հալ պու քի իթթիլաֆը իթիզամ իտէն վէ մանթըգա միւէսսէս մուհաքէմէլէր եիւրիւթէն կազէթալար իսէ, պէօյլէ պիր ֆիքրին նէ՛ տէրէճէ պաթըլ օլտուղընը իսպաթ իչիւն պին տիւրլիւ տէլաիլը ագլիյէյի իյրատ իթմէքտէն վազ կէչմէյօրլար իտի։

Հէր հալտէ Ճաբօնիանըն Ամէրիգա իլէ խօշ կէչինմէք արզուսընտա պուլունտըղընը պաշգա տէլիլէ իլէ իսպաթ իթմէսի ահվալը սարրէտէն ատտա օլընմագտա սէգգա տըր։

—o—

ՃԱԲՕՆԻԱՏԱ ՄԷԱՐԻՖԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

ՊԱՐՕՆ ԿԻՏՕՉԻՆԻՆ ՊԷՅԱՆԱԹԸ

1903 սէնէսինտէն 1905 սէնէսինէ գատար Ճաբօնիա մէարիֆ նէզարէթինի իսֆա իթմիշ օլան պարօն Կիտօչի էլհէվմ Ինկիլթէրատա պուլունըյօր։ Մումաիլէյհ, 6 այ գատար Ինկիլթէրատա գալաճագ տըր։ Պարօն Կիտօչի Ճաբօնիա ումումը մէարիֆի հագգընտա Լօնտրա տարիւլֆիւնունընտա միւթէատտիտ գօնֆէրանսլար վէրմէկէ մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։ Իւք պէշ գօնֆէրանսը՝ մէզգիւր մէմլէքէթտէ մէքթէպլէրին սուրէթը իտարէսինէ, վէ ալթընճը գօնֆէրանսը՝ Ճաբօն մէարիֆը ումումիյէսինէ տաիր օլաճագ տըր։ Պարօն Կիտօչի կազէթա մուխպիրլէրինտէն պիրիյլէ վուգու պուլան միւլագաթընտա, 20 սէնէ էվվէլ Ինկիլթէրայա կէլմիշ օլտուղընը, Ինկիլթէրատա թահսիլ իթտիկինի, վէ Քէմպրիճտէքի Սէնթ Ճօնս Քօլէժ նամ մէքթէպտէն տիպլօմա ալտըղընը, պու տէֆաքի զիյարէթի Ինկիլիզ ուսուլը թէտրիսաթը հագգընտա թէտգիգաթ իճրասը մագսատընա միւպթէնի պուլունտուղընը պէյան իլէ տէմիշ տիր քի,

«Ճաբօնիատա լիսանը մահալլինին Ինկիլթէրատա թէտրիսի օլունան Ինկիլիզճէտէն տահա միւքէմմէլ սուրէթտէ թալիմ վէ թէտրիս օլունտուղը մուհագգագ տըր։

«Ինկիլթէրատա թալիմ վէ թէրպիյէ կէօրմիւշ օլան մէհաֆիլտէ թէքէլլիւմ օլունան ինկիլիզճէյի էօյրէնմիշ օլան պիր էճնէպի իչիւն, Ինկիլթէրանըն մուխթէլիֆ սէմթլէրինտէ իսթիմալ օլունան լիսանլար խօշ կէլմէզ։

«Հալ պու քի, Ճաբօնիատա մէմլէքէթին պիլճիւմլէ մէքթէպլէրինտէ տօղրու թէքէլլիւմ, վէ թէքէլլիւմէ վէրիլէն էհէմմիյէթ հասէպիյլէ լիսանը մահալլի պիլինիպէ ղալաթտան մասուն գալմըշ տըր։ Ճաբօնիատա թէտրիսաթ ումումը րուհանիյէ իլէ ալագասը օլմայան մուալլիմլէր Թարաֆընտան թալիմ օլընըր. մէքթէպը իպթիտաիտէն տարիւլֆիւնունա գատար թէտրիսաթ միւնհասըրէն հիւքիւմէթին վազիֆէսի տիր։

«Ճաբօնիատա 27,029 մէքթէպը իպթիտաի պուլունըր, պունըն 200 գատարընտան պիր իւճրէթը թահսիլիյէ թալէպ օլունըր. իւճրէթլի մէքթէպլէրտէ օրթա հիսապ իւզրէ այտա $1\frac{1}{2}$ րէնի, (եանի 30 բարա) իւճրէթ թալէպ օլունըր։

«Մէքթէպը իպթիտաիյէտէ տէվամ 6 եաշընտան 10 եաշընա գատար մէճպուրի, վէ 10տան 14 եաշընա գատար իխթիյարի տիր։ Գաիտէ ումումիյէ օլարագ չօճուգլար 12 եաշընտա մէքթէպի իթմամ իտէրլէր. Թէվքիֆլատէ պիր իխթիտատը թահսիլ կէօսթէրէն ֆուգարա էվլատը 14 եաշընտա մէքթէպի թէրք իտէր. տիկէրլէրի իսէ 17 եաշընա գատար մէքթէպը իւստատիյէյէ կիտէրլէր։ 17 եաշընա գատար մէքթէպը իւստատիյէյէ գալան չօճուգլար, հէման հէր պու եաշտան սօնրա տա թահսիլէ տէվամ իտէրլէր։ Պունլար արզու իթտիքլէրի իւլում վէ ֆիւնունը սաիր մէքթէպլէրտէ թահսիլ իտէրլէր. էկէր ֆագիր պիր ատամըն էվլատը թէվգէլատէ պիր իխթիտատ վէ գապիլիյէթ կէօսթէրիրսէ, իքմալը թահսիլ էյլէմէսի իչիւն քէնտիսինէ հէ՛ր հալտէ գօլայլըգ վէ մուավէնէթը լազըմէ կէօսթէրիլիր։»

—o—

ԺԷՆԷՐԱԼ ՔՈՒՐՈՒՓԱԹՔԻՆԻՆ ՔԻԹԱՊԸ

Ռուս ժէնէրալլարընըն խոտալարը

Միւնթէհայի Շարգ հարպընտա Ռուս օրտուլարը պաշ գօմանտանլըղընտա պուլունան ժէնէրալ Քուրոփաթքինին՝ Միւնթէհայի Շարգ հարպընտա գէտաֆէփի առվէլլէրինէ տաիր պիր խոյլի զէմանտան պէրու թէէլիֆի իլէ մէշղուլ օլտուղը էսէրի նէշր էյլէմիշ տիր։ Պու էսէր իւչ ճիլտտէն իպարէթ օլուպ, պիրի Լիաօ Եանկ, տիկէրի Շահօ, վէ իւչիւնճիսի տէ Մուգտէն մէյտան մուհարէպէլէրինէ տաիր տիր։

Մուգտէն մուհարէպէսինէ այիտ օլան ճիլտ, Ճաբօնիա իլէ պիր հարպ վուգուը նազարը տիգգաթտա ալընարագ, Միւնթէհայի Շարգ ասաքիրինին սէվգիւլճէյշ նօգթայը նազարընտան թագսիմինի միւպէյյին իւք բլան թանզիմ օլընտուղը թարիխտէն, եանի, 1903 սէնէսի նոյէմբրինտէն իթիպարէն սէֆէրին թալըը ճէրէյանը հագգընտա պիր խուլասայի թարիխիյէյի իհթիվա էյլէմէքտէ տիր։ Մէզգիւր խուլասատան անլաշըլտըղընա կէօրէ Բօրթ Արթիւրը մուհաֆազա իլէ միւքէլլէֆ ասաքիր 16 թապուրտան իպարէթ օլաճագ իտի, պունտան պաշգա մէզգիւր բլանըն, պահրը մուհիթը Քէպիր ֆիլօսընըն հիչ պիր սուրէթլէ մաղլուպ օլմայաճաղընա տա իթիմատ իտիլմիշ տիր։ Պու տօնանմանըն մաղլուպ օլմագ իհթիմալը՝ ա՛սլա նազարը տիգգաթա ալընմամըշ տըր։ 1903 սէնէսի յունիսինտէ ժէնէրալ Քուրուփաթքին Բօրթ Արթիւր իսթիհքեամըյը մուայէնէ իտէրէք, Բօրթ Արթիւրտէ պիր գօնֆէրանս վէրմիշ, վէ պու գօնֆէրանստա Քուանկ Թունկ եարըմ ատասընըն գուվվայը քիւլլիյէ իլէ մուհաֆազա իտիլմէսի ֆիքրինտէ պուլունմըշ օլտըղը հալտէ, պու միւթալէաթ ա՛սլա նազարը իթիպարա ալընմայարագ, Բօրթ Արթիւր գուվվայը մուհաֆազասը 16 թապուր գատար թային իտիլտի։ Հաթթա օ զէմանլար ագտ օլընան պու գօնֆէրանստա ամիրալ Ալէքսիէֆ իլէ միւխթէլիֆ թապուրլար գօմանտանլարը տա իշթիրագ իթմիշլէր, վէ իսթիհքեամաթա քիւլլիյէթլի ասաքիր կէօնտէրիլմէսինի թալէպ էյլէմիշլէր տիր։

Եինէ, Քուրօբաթքին տէ Մանչուրի օրտուսը պաշ գօմանտանլըղընա թային օլունըր օլունմազ, Բօրթ Արթիւրըն մուհաֆազասը իչիւն թէտապիրը շէտիտէյէ թէվէսսիւլ օլունմասընը պէյան էյլէմիշ իտի իսէ տէ, ամիրալ Ալէքսիէֆ՝ Ճաբօնլարըն Բօրթ Արթիւրէ գարշը միւսաթէնիտ հարէքէթը աքէրիյէ իճրա իթմէլէրինտէն քէնտիլէրի իչիւն հի՛չ պիր ֆայտէ մէլհուզ օլամայաճաղընը, վէ Ճաբօնլարըն անճագ պիր հիւճումը ճէպրի իլէ պիր շէյ գազանապիլէճէքլէրինի, հալպու քի իսթիհքեամաթը ճէպրիյէ գարշը հիւճումը ճէպրի իճրա էյլէմէք զէմանընըն չօգտան կէչմիշ օլտըղընը պէյան իթմիշ իտի։

Պունըն իւզէրինէ 1904 սէնէսի փեպրուարընըն իւք կիւնլէրինտէ, ժէնէրալ Քուրօբաթքին Ռուսիա հիւքիւմէթինէ իքի լայիհա թագտիմ էյլէմիշ, պու լայիհալարըն պիրինտէ շու սուրէթլէ պէյանը միւթալէաթ էյլէմիշ իտի,

«Սէֆէրին իւք տէվրինտէ՝ մագսատը ասլիմիզ՝ ասաքիրիմիզին բարչա բարչա մաղլուպ օլմասընը մէյտան վէրմէք օլմայուպ, թէտրիճէն իլէրի տօղրու հարէքէթ իթմէք իւզրէ գուվվէթիմիզի թէտրիճէն թազվիյէ իթմէք օլմալը տըր։ Պունըն իչիւն տէ գուվվայը քեաֆիյէ իլէ պաշլամագ վէ նիսպէթէն ուզուն սիւրէճէք վէ տէվամը պիր եիւրիւյիշ իչիւն լիւզումը օլան գուվվէթլէրի թէտարիք իթմէտէն էվվէլ հարէքէթ իթմէքտէ իգթիզա իտէր։»

Հիւքիւմէթճէ պու լայիհա թէտգիգ իտիլտիքտէն սօնրա սօ՛ն տէրէճէ թասվիպ իտիլմիշ տիր։

Ժէնէրալ շու թալիմաթը վէրտիքտէն սօնրա, պու միւքէլլէֆ բլանը թաթպիք իթմէք իչիւն կէօմիւլէրտէքի սայ ու ղայրէթինէ՛ սուրէթլէ հիքայէ օլունըր անլաթմըշ տըր։ Եզմինչէ 1ինճի Սիպէրիա ֆըրգասընա մէնսուպ ասաքիր Ալէքսիէֆ Թարաֆընտան Եալուպինտէ թէվգիֆ իտիլմիշ, վէ պու սէպէպտէն տօլայը Մանչուրի օրտուսը՝ թապուրլարընը թագվիյէ իթմէք իչիւն 1 թապուր գատար պիր գուվվէթ պիլէ ալամամըշ իտի։ Օրտունըն գուվվէթսիզլիկի թօրճը իչիւն վէսայիթը նագլիյէ վէ պարկիրլէրին քիֆայէթսիզլիկի աշիքեար օլմատըղը կիպի, ժէնէրալ Քուրուբաթքին Թարաֆընտան վէրիլէն թաֆսիլաթտան տա հարէքէթի թէարրուզիյէ իճրասը իչիւն Բէթէրսպուրկտան էմր վէրիլտիկի զէման, օրտունըն ահվալ վէ վազիյէթէ մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ հարէքէթ իտէճէք պիր հալտէ պուլունմատըղը անլաշըլմագտա տըր։

Գուրօբաթքին մայիս նիհայէթինէ գատար վուգուա կէլէն հարէքէթը պէյան իթտիքտէն սօնրա, Ռուսլարըն շարգ ճէպհէսինտէ ժէնէրալ Գուրօբաթքինին գայէթ մուհիմ պիր սէվգիւլճէյշ նօգթասը էլտէ իթմիշ օլտուղընը, վէ հաթթա պու նօգթա եւրիւնտէն Լիաօ-Եանկը յունիս պիտայէթինտէ պիլէ գապթա մուվաֆֆագ օլաճաղընը, ֆագաթ մուտաֆիլէրին պու սուրէթլէ հարէքէթ իթմէմէլէրի օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Պատէհու, յունիս էնտասընտա Ռուսիատան կէլէն 10ընճը գօլ օրտու էֆրատընըն ահվալը մատտիյէ վէ մանէվիյէլէրինտէն պահս իթմիշ տիր։ Քուրօբաթքինին էվվէլը էմրտէ պու ասաքիրի եօգլամա իթտիքի զէման, մէվճուտընըն վէ պիլխասսա տա զապիթան մէվճուտընըն բէք էքսիք օլտուղընը կէօրմիւշ։ Ինթիզամ էֆրատը մէյանընտան թօրլանըլան ասքէրլէրին պէօյլէ գըռմը սագաթ իմիշ. պունտան պաշգա պըլարը գըսա, քէնտիլէրի սօ՛ն տէրէճէ պամպուհարէքէթ իմիշ։ Ժէնէրալըն պէյանընա կէօրէ, պու Ինթիզամլար՝ քէնտիլէրինտէն տահա տինճ օլանլարըն մէմլէքէթլէրինտէ գալտըգլարընը կէօրիւլէրինտէն, մէյտանը հարպա կէօնտէրիլմէլէրինին հէմաքէթ օլտուղընը պէյան իթմիշլէր տիր։

Պունլար տիկէր մուվագգաթ թապուրլարտա մէնսուպ արգատաշլարը իլէ հիւսնի մուաշէրէթտէ պուլունմատըգլարը կիպի, պէօյլէ գօմանտանլարը տա մայէթլէրինտէքի էֆրատըն լիյագաթլարընա ասլա վագըֆ տէյիլլէր իտի։ Գօմանտանլար միյանընտա էնի գապիթ նամը օլընանլար, վէ վազիֆէլէրինի իֆայա ղայրէ մուգթէտիր պուլունանլար վար իտի։ Իշթէ պու սուրէթլէ թէշքիլ օլունըպ քէնտիլէրինտէն բէք չօգ շէյլէր իւմիտ օլունան 10ընճը գօլ օրտու ինհիզամտան ինհիզամա էթվարլանըյօր, վէ քէնտիլէրինտէն պէքլէնիլէն վէզայիֆի գաթիյէն իֆա իտէմէյօր իտի։

---

(29)

ԹՕՀԱՖ ՊԻՐ ՉԱԼԿԸՃԸՆԸՆ ՍԷՅՅԱՀԱԹԸ

—Պէ ճանըմ պէն միւսիւ Ալֆրէտիմ։

—Իւզէրինտէ բարա վա՞ր մը։

—Նէ՞ կէզէր...։

—Պիզ եօղլարըզ։

—Սիզ պիլիրսինիզ։

Իւզէրիմտէ 8-10 լիրա գատար պիր բարա վար իտի, չաթօտա իքէն Միգաէլլատան արա սըրա հէտիյէ սուրէթիյլէ ալտըղըմ բարայը պիրիքտիրմիշ իտիմ, պու պանա խըրսըզ ֆիքրան օլմայասըն տէյէն հէրիֆլէրին մէկէր քէնտիլէրի խըրսըզ իմիշ, քէնտի քէնտիմէ թէաճիւպ իտիյօր իտիմ, նէ՞ գատար տա խըրսըզը պօլ եէրէ կէլմիշիմ։

Իքի հայտուտա,

—Իսթէր իսէնիզ արայընըզ— տէմէքտէն մագսատ՞ բարամ օլտուղընը անլաթմամագ իտի. վագըա թէսալիֆիմին թէէսիրի կէօրիւլտի. հէրիֆլէր,

—Հայտէ, եօլէ իսէ ուզաղըլըր օլուըն. —տէտիլէր։

Պէկիրտէն տիւշտիւկիւմ զէման քէմանըմ պիր Թարաֆա եուվարլանմըշ, պէն տէ ճան աճըլընտան տարամալա վագըթ պուլամամըշ իտիմ, խըրսըզլարա պէն չալկըճըյըմ տէտիկիմ վագըթ քէման ագլըմա կէլտի, սըրթըմը եօգլատըմ պօշ պօշ, օ գատար տօլըմըմ քի թարիֆ իտէմէմ։

Հէր նէ գատար ճէպիմտէ պիր քէման ալաճագ գատար բարա վար իսէ տէ, պու խըրսըզը պօլ եէրլէրտէ քէման պուլամայաճաղըմ մուհագգագ իտի։

Իւք վասըլ օլտուղըմ քէօյ, եախոտ շէհրտէ պիր քէման սաթըն ալմագա գարար վէրտիքտէն վէ խըրսըզլարա տա,

—Էօյլէ օլսըն, ատիէօ—տէտիքտէն սօնրա, տապանլարըմը գալտըրտըմ, ագշամտան պէրի մահզէնտէ օտուրա, օտատան մահզէնէ եիւրա իթտիկիմ սէյահաթլար միւթէմմէլիֆ ֆասըլլար իլէ էրէյինճէ ինթիրատ իթտիքլինտէն, վագըթ եարը կէճէյի կէչմիշ, սապահ եագլաշմըշ իտի. օթէլտէ իքինճի տէֆա մահզէնէ գարանլըգ սէպէպ օլան մէճհուլ քէօյլի գարըն թարիֆ իթտիկի եօլ իւզէրինտէ հէր հէր իւրիւմէկէ պաշլատըմ, գատըն՝ իքի արապանըն պու եօլտան կէչտիկինի սէօյլէմիշ իտի,

ա՞հ Միգաէլլաճըղըմը պիր տէֆա պուլսամ, արապանըն արգասընա քէնտիմի պաղլայաճաղըմ, պիր տահա տա այըրմայաճաղըմ։

Միգաէլլա տա պէնի ղայպ իթտիկի զէմանտան պէրի քի՞մ պիլիր նէ՞ գատար քէտէրլէնմիշ տիր. միւսիւ Ալֆրէտի ղայպ իթտինիզ տէյի արապաճըլարը նէ՞ գատար ազարլամըշ տըր...։

Ճանըմ, հէր թալի... պէն բէտէրիմին խանէսինի թէրք իթտիկիմ կիւն Միգաէլլայը կէօրմէսէ իտիմ, չաթօտա եէրլէշմէսէ իտիմ, եօթէլտէ պէրիտէ տօլաշաճագ, քէման չալմագլա կէչինէճէք իտիմ. ֆագաթ պէնիմ տէտիկիմ կիպի օլմատը, Միգաէլլա պէնի արապասընա ալտը, չաթօտա պանա պիր օտա վէրտի, էնիշթէսի սէյյահաթա չըգտըղտան սօնրա իւչիւնճի գաթա ալտը. պէն օնա տիլըշտըմ, օ պանա։

Տիւշիւնէ տիւշիւնէ իւրիւյօր իտիմ, պէկիրտէն տիւշտիւկիմ զէման Միգաէլլանըն արապասընա եէթիշմէք իչիւն բապուճլարըմը գօլթուղըմա ալմըշ իտիմ, օթէլէ տէ եալըն այագ կիրտիմ, բէնճէրէտէն գաչտըղըմ սըրատա բապուճլարըմ ալթ գաթտա իտի, թապիի եինէ ալամազ իտիմ, պունըն իչին չիմտի եալըն այագ գալտըմ։

Պազէն այաղըմ սիվրի պիր թաշա վէ եախոտ տիքէնէ թէսատիւֆ իթտիքճէ, բէք չօգ էզիյէթ չէքիյօր իտիմ, էլպիսէմ մահզէնտէ պիւթիւն պիւթիւն բիլէնմիշ, բէնճէրէտէն աթլատըղըմ սըրատա բանթօլօնըմ եըրթըլմըշ, ճաքէթիմին էթէքի սէօքիւլմիւշ իտի։

Էլպիսէմ եէնի իտի, ֆագաթ թօզ թօպրագտան րէնկի տէյիշտիքինտէն, էսքի բաչավրատան ֆարգը եօգ իտի. պիլախարէ պունա իլավէ օլան եըրթըգլար տա պիւթիւն պիւթիւն գըյմէթինի տիւշիւրմիւշ իտի։

Խուլասա եըրթըգ էլպիսէ, չըպլագ այագ իլէ պիր սէրսէրիտէն աշաղը գալմայօր իտիմ, ճէպիմտէ էրէյինճէ բարա վար իսէ, էլպիսէճի տիւքեանը նէ՞րէտէ... քէօյլէրտէ քիմսէ էլպիսէ սաթմազ. հէր քէս քէնտի տիքէր... նէ՞ իսէ, պունըն տա չարէսինէ սօնրա պագարըմ, չիմտի խըրսըզը օրմանտան սավուշմազա օզրաշմալը։

Սապահա գարշը, օրմանտան տըշարը չըգտըմ, ուզագտան խօրօս էօթիւշլէրի կէլիյօր իտի, շիւպհէսիզ եագընլարտա պիր քէօյ վար իտի, պարի պու քէօյ տէ խըրսըզը սօյունտան օլմասա... աման պէն տէ, նէ՛ օլուրսա օլսուն, չօգ չօգ ճէպիմտէքի բարայը ալաճագլար։

Տապանլարը գալտըրըմ, ալապիլտիկիմ գօշույօր իտիմ, ուֆուգ աղարմաղա պաշլատը, տիւնեամըզ իչիւն եօլըն քէնարընտա օթուրտում, չիւնքի քէօյէ կէճէ կիրէճէք օլուր իսէմ, սէրսէրի տէյի պէնի եագալարլար։

Օթուրտուղըմ եէրտէն քէօյ կէօրիւնիյօր իտի. 40-50 խանէլի քիւչիւք պիր քէօյ իտի. քէնտի քէնտիմէ,

—Ինշալլահ շու քէօյտէն Միգաէլլայա տայիր պիր խապէր ալըրըմ—տէտիմ։

Էրէյինճէ եօրղունըլըգ ալմըշ իտիմ, եէրիմտէն գալգտըղըմ զէման օրթալըգ պիւթիւն պիւթիւն այտընլանմըշ իտի. պէշ տագիգա սօնրա, քէօյ քէնարընա վարտըմ,

Պիր քէօյլիւյէ թէսատիւֆ իտէրիմ միւլահազասըյլա պիր միւտտէթ էթրաֆըմա պագընտըմ, հագիգաթը հալտէ ուզագտա պիր ատամ կէօրտիւմ, պու ատամ պէնի տահա էվվէլ կէօրմիւշ օլմալը քի գօշա գօշա պանա տօղրու կէլիյօր իտի. հէրիֆին գօլլարընտան պիր ազ շիւպհէլէնտիմ, աճապա պու տա խըրսըզ մը իտի, եօգսա պէնի՞ մի խըրսըզ զանն իթտի։

Գիւլիւխէր քէօյլիւնին՝ զըյաֆէթիմտէն շիւպհէ իթտիկինի անլատըմ, ատամ եանըմա եագլաշըր եագլաշմազ սէրթ պիր սէս իլէ,

—Սէն քի՞մսին, պու վագըթ պուրատա նէ՞ արայօրսըն— տէտի։

—Պէն միւսիւ Ալֆրէտիմ, մատմազէլ Միգաէլլանըն միւսիւ Ալֆրէտի, սէն քի՞մսին— տէտիմ։

—Պէն քի՞մ օլաճաղըմ, քէօյին պէքճիսիյիմ, զըյաֆէթինէ պագըլըրսա սէրսէմիսինիմ տէ տէյօրըմ, պէօյլէ սէրսէրի զըլըզ միւսիւ՝ պիզիմ քէօյտէ պիլէ եօգ։

—Աֆֆ իտէրսին, իքի կիւն էվվէլքի զըյաֆէթիմի կէօրմիւշ օլսա իտին. զէման սէօզիւմէ թաստիգ իտէր իտին պու զըյաֆէթ տիւշտիւմ, ինանմազսան Միգաէլլայա տա սօր։

—Միգաէլլա քի՞մ օլույօր։

—Ճանըմ, չաթօտաքի Միգաէլլայը պիլմէյօ՞րմըսըն, թէյզէսի, էնիշթէսի, մատամ Սարինա վար, ուշագլարը, արապալարը տա վար. Ինշալլահ պուրատան կէչմիշլէր տիր։

—Նա՞սըլ չաթօ, պիզիմ քէօյտէ չաթօ ֆիլան եօգ։

(Տէվամը)

ՆԻՇԱՆ

Պէշինճի (Շամ) օրտուի Հիւմայուն լէվազըմ տաիրէսի պիրինճի չիւպէսի միւտիրի սաատ. Խուրշիտ էֆ. հազրէթլէրինէ՛ 1ինճի Օսմանի, Համա-Համէց շըմէնտօֆէր խաթթըընըն ամէլիյաթը ինշաիյէսինտէ խըտէմաթը մէմտուհէլէրի կէօրիւլմէսինէ մէպնի, չիրքէթ մէմլիւքը իտարէսի աչաալընտան Մ. Գարապիյէ՛ 2նճի, վէ հուգուգ միւշավիրի Մ. Ալֆրէտ Պունօ իլէ ինշաաթ պաշ միւհէնտիսի Մ. Բիրսօն վէ չիւպէ միւհէնտիսի Մ. Տուանա վէ Պէյթիւլմալ Գասսամըլըղը պաշ քեաթիպի Փօզ. Խոճէմ էֆ.յէ՛ 3ինճի, վէ պէշինճի օրտուի Հիւմայուն Լէվազըմ տաիրէսի պիրինճի չիւպէսի սընըֆը սալիս քեթէպէսինտէն Հասան էֆ.յէ՛ 4ինճի րիւթպէտէն Օսմանի Նիշանը աւիւէրի ինսամ պույրուլմուշ տըր։

ՐԷՍՄԻ

Տիվանը Մուհասէպաթ իքինճի սընըֆ միւմէյյիզլէրինտէն րիֆ. Ահմէտ Ֆուատ պէյ իլէ րիֆ. Մէհմէտ Ճէմիլ էֆ.՛ Տիվանը մէզքիւր պիրինճի սընըֆ միւմէյյիզլիկինէ թէրֆի, վէ տիվանը մէզքիւր քալէմի խիւլաֆասընտան Ահմէտ Ֆէյզի վէ Մէհմէտ Թէվֆիգ վէ Աբտուլլահ վէ Մէհմէտ Սապրի վէ Խալիլ էֆ.լէր տախի Տիվանը մէզքիւր իքինճի սընըֆ միւլազըմլըգինէ թային օլունմուշլար տըր։

—Պու հաֆթա զարֆընտա տախի Պէլէտիյէ տաիրէլէրի տախիլինտէքի ֆըրունլարտան նօգսան իւլ վէզն օլարագ 5974 օգգա էքմէք միւսատէրէ վէ միւհասալամը խայրիյէ իլէ ֆուգարայա թէվզի օլունարագ, պու վէսիլէ իլէ տէ հազզը աղաէսը Հիւմայունը հազրէթը Խիլաֆէթփէնահիտէ իսթինատ պու վամը խայրիյէմայաթ գըլընմըշ օլտուղը Շէհր էմանէթը ճէլիլէսինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

ԹԻՒՐՔԻԱ ՎԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ ԹԻՃԱՐԷԹ ԱՀՏՆԱՄԷՍԻ

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէն մապադ)

2.— Պու չահատէթնամէ կէօմրիւքտէ պիր տէֆթէրը մախսուսընտա գայտ խուլունմագ մալէճպաժար օլան չախսա պիր խոլ թէզքէրէսի վէ պու թէզքէրէտէ չահատէթնամէնին միւհթէվիյաթը զիքր օլընըր։

Ճիվար նահիյէլէր թարաֆընտան վէրիլմիշ չահատէթնամէ իլէ խոլ թէզքէրէսի անճագ պիր սէնէ միւտտէթլէ միւթէպէր տիր, պունլար մէճճանէն վէրիլիր վէ հէր կէօնա թէքալիֆ վէ մէսարիֆտէն մուաֆ տըր։ Միւքասահիպի վէ հա չիֆթճի խոլ թէզքէրէսինի գայր էյլէտիկի հալտէ կէօմրիւք թարաֆընտան մէճճանէն պիր նիւսխէ սանիյէսի վէրիլիր։

3.— Էմլաքը միւլքիւթէլիֆէ սահիպլէրի վէ հա չիֆթճիլէրի էալէրինտէ խոլ թէզքէրէլէրի պուլունտուղը հալտէ սէրպէստ միւրուր իթմէկէ վէ աթիւզքիւր միւվաստը հէր կէօնա րուսումտան մուաֆ օլարագ վէ հիչ թային օլընմայան պիր կէօնա թէքալիֆէ թապի պուլընմայարագ իտխալ վէ հա նազլ իթմէկէ սէլահիյէթտար օլաճագլար տըր։ Մէզկուռը մէզքիւրէ չունլար տըր։

Ա. Հէր նէվ ալէթը զիրաիյէ իլէ արապալէրինի հէրաճէթէ մախսուս էտէվաթ վէ ճէհէզլէր։

Բ. Հուպուպաթ, գուրու օթ, սաման, օտուն, սէպզէվաթ վէ սաիրէ կիպի մահսուլաթը արզիյէ (պունլարըն էմլաքը միւլքիւթէլիֆէտէն միւքթէսապ օլմասը չարթ տըր, վէ թիւթիւն միւսթէսնա տըր)։

Գ. Էմլաքը մուխթէլիֆէյի միւթէճավիրէ միւթէսարրըֆ վէ հա չիֆթճիլէրին էրզագը էհլիյէլէրինէ միւզթէզա մէքքիւլաթ։

Դ. Էմլաքը մուխթէլիֆէյէ մախսուս կիւպրէ վէ թօխում։

Ե. Էմլաքը միւխթէլիֆէտէ խարըլաճագ մէպանիյէ մախսուս մալզէմէ ինշաիյէ։

Զ. Էմլաքը միւխթէլիֆէնին զէրինտէ գուլլանըլան հայվանաթ իլէ նէվահի օթլագլարընա սէվք օլունան վէ հա էմլաքը միւխթէլիֆէտէն պիրինտէ պէթիշտիրիլմէքէ իւզրէ կէօնտէրիլէն հայվանաթ։

Հայվանաթը մէզքիւրէ հազզընտա չուրասը տախի մուզառրէր տիր քի կէրէք իխրաճաթ վէ կէրէք իտխալաթ սահիպլէրի թարաֆէյն կէօմրիւք մէմուրլարընա զարիյէ վէ հա նահիյէ մէմուրլարը թարաֆընտան հայվանաթըն ատէտ վէ էշքալինի միւպէյյին միւլազըմ օլարագ վէրիլմիշ պիր չահատէթնամէ միւրասու իպրազընտա մէճպուր տըրլար։ Իշպու մալումաթ կէօմրիւք թէֆթիշլէրինէ վէ կէօմրիւք թարաֆընտան վէ-

րիլէն խոլ թէզքէրէսինէ գայտ օլունմալը տըր։

4.— Էմլաքը միւխթէլիֆէտէն հէրասէթ գուլլանըլմագ իւզրէ խիւսալ օլնան հայվանաթ իքի այ զարֆընտա թէքրար իատէ օլունմագ իւզրէ կէօնտէրիլէն հայվանաթըն իխրաճ իչիւն սէվգ խուրիլէն վէ հա ՛նէթիճէտէ կէօնտէրիլէն հայվանաթըն խատէթէն իխրաճը իչիւն իյթա օլունան էն օզուն միւտտէթ 12 այը կէչմէյէճէք տիր։

5.— Թարլալարընը էքմէք, վէ հա հայվանլարընը նահիյէլէր մէրալարընտա խախօտ խուսուսի մէրալարտա օթլաթմագ իւզրէ հէր կիւն հայվանլարըյլա պէրապէր Խաթթը Իմթիյազտան կէչէն էմլաքը միւխթէլիֆէ միւթէսարրըֆ վէ հա չիֆթճիլէրի կէօմրիւք մէվզըլարընտա իսպաթը վիւճուտ մէճպուրիյէթինտէն վարէսթէ տիրլէր։ Պունլար Խաթթը Իմթիյազտան տօղրուտան տօղրույա կէչէպիլիրլէր իսէ տէ, տայմա խոլ թէզքէրէլէրի Խաթթը Իմթիյազը մուհաֆազայա մէմուր կէօմրիւք գօլճըլարընա վէ մէմուրինը սաիրէյէ իպրազ իչիւն իպրազ էյլէմէքլէ մէճպուր տըրլար (չ.) կէօմրիւք պուլընտուրմալարը լազըմ կէլիր։

6.— Թէնասիւպը րէ դ իլէ հասըլ օլան հայվանաթ վէ հայվանլարըն էմլաքը միւխթէլիֆէտէ պուլընտուրուլմալարը միւտտէթ զարֆընտա իսթիհսալ օլունան մահսուլաթը հայվանիյէ —քէյֆիյէթ վէ քէմիյէթճէ— խոխալ օլունան հայվանաթ իլէ միւթէնասիպ օլտուգլարը թագտիրտէ խոլ թէզքէրէլէրիյէ նագլ ու իխրաճ օլունապիլիրլէր։

7.— Օթլաթմագ մէվսիմինտէ կէրէք սիւրիւնին պիր գըսմընտա վէ կէրէք ճիվար նահիյէ վէ հա քէօյլէրտէ պուլունան պիր խասթալըգ զուհուր իտէր իսէ հայվանլարըն տիկէր մէմլէքէթէ ավտէթի մէն խոլունաճագ տըր։ Խալընըզ կիյահըն փէզտանը վէ հավանըն ատէմը միւսաատէսի վէ սաիրէ կիպի էսպապը ահիլէ զուհուրի միւթէճէսնա տըր, պու կիպի ահվալտէ խասթալըղա հէնուզ թութուլմամըշ հայվանաթ անճագ թէտապիրը ինֆիյաթիյէ վէ թէմինիյէ իթթիխազ խոլունդուքտէն սօնրա իատէ խոլունապիլէճէք տիր։

(Տէվամի)

ՄԷԹՓՈՒՆԷԳԻՆ

ԴԱՏԸՆ ԱՐԱՊԱՃԸԼԱՐ.—Իմթիհանտա ճէվապը մուվաֆըգ իթմայէյլա արապաճը չահատէթնամէսինէ իթթիհազ քէսպ իտէն մատամ Տըֆօ իլէ մատմազէլ Շարթիյէյէ կէչէն կիւն չահատէթնամէլէրի վէրիլմիշ տիր։ Պունլար զամէն արապա իյճար իտէն պիր չախս իլէ մուզավէլէնամէ ագտ իթմիշ օլմալարըյլա, հէման իյֆայի սէնաաթա պաշլայաճագլար տըր։ Էլպիսէլէրի՝ վէլօսէրէտէ րօպիւ օլան գատընլարըն էլպիսէսինէ միւշապիհ օլաճագ տըր։ Մամաֆիհ, պունլար կէճէլէյին իշլէմէյէճէքլէր տիր։

Գատըն արապաճըլար Բարիզտէ կիթտիքճէ չօղալըյօր։ Իմթիհանտա խպաթը էհլիյէթ իտէն գատըն արապաճըլարա պիր թաստիգնամէ վէրիլիյօր։ Էվվէլա Բարիզ չէհրինին պիւթիւն սօգագ վէ մահալլէլէրինի պիլմէք լազըմ կէլմէքլա, գատընլար էվվէլա չէհրին բլանընը թէտգիգ իտիյօրլար։ Արապաճըլըղըն նազարիյաթընա թէալլիւգ իտէն ճիհէթլէրինի գօլայճա պէլլէյօրլար, լաքին ամէլի ճիհէթինտէ միւշքիլաթ չէքիյօրլար. պու ամէլիյաթտա. հայվանլարը արապայա գօշմագ, արապատան չըգարմագ, գօշումլարը գօբարմագ, տէրհալ պունը պաղլամագ, արապանըն թէքէրլէկի չըգարսա խախօտ պաշգա տիւրլիւ պիր սագաթլըգ վուգու պուլըրսա հէման պունը թամիր իթմէք կիպի շէյլէրտէն իպարէթ տիր։ Իշթէ գատընլար պունլարտա գօլայլըգլա մուվաֆֆագ օլամայօր իտի։ Պու տէֆա Բարիզտէ արապաճըլըղա գապուլ օլունանլար մատամ Տըֆօ վէ մատամ Շարթիյէ էվվէլճէ տէ իմթիհան կէչիրտիքլէրի հալտէ րէտտ խուլունմըշլար իտի. շիմտիքի պու սէնաաթը իճրա իթմէք իչիւն պազը նօգսան վուգուֆլարը կէօրիւլմիշ իտի։ Պու իքի գատըն Բարիզտէ Րայյէ պիրատէրլէրին արապաճը չիրքէթինտէ չալըշաճագլար տըր։ Պունլար տիւն իչէ պաշլամըշ օլաճագլար իտի։ Մատամ Տըֆօնըն գօճասը տա արապաճը իմիշ. պիր կազէթա մուխպիրի Մատամ Տըֆօնըն գօճասընտա սօրմուշ,

—Զէվճէնիզին արապաճը օլմասընը նէտէ՞ն արզու իթտինիզ։

Արապաճը Տըֆօ՛ չէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր.— Պէն րահաթ իթմէտիմ, քէնտի իսթէտի. պիզիմ գարընըն պիր քէրրէ զիհնինէ պիր չէյ կիրտի՞ մի, չըգարմագ միւմքին տէյիլ. պիր տէ պիզ փագիր աատամլարըզ, իքիմիզ պիրտէն չալըշըրսագ, էլպէթ պիրազ տահա փազլա գազանըրըզ։ Պու արալըգ գատընլարըն արապաճըլըգ իթմէկէ պաշլամալարը՛ զիվճէմ տէ հավէս վէրտի. պէն քէնտիսինէ արապաճըլըղը

էօկրէթտիմ, կիւզէլ իշլէմէյի իսթէտի, պիւյիւք պիր պէրաբէտլիկլէ պէնտէն իտարէ օլանաճագ պիր սօփա խալիսը արապայա վէրտի, պունտան սօնրա արապաճըլըգտա պէնտէն պէթէր իշլէյէճէք չիւպհէսիզ։

ԹՕՊԻՕ ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸ.—Պու սօն սէնէլէրտէ Ճափօնիանըն մէրքէզը իտարէսի օլան Թօքիօ չէհրինտէ կազէթալարըն ատէտի խայլի արթմըշ տըր։ Էլէէվմ Թօքիօտա 16 ատէտ կիւնլիւք կազէթա նէչր իտիլմէքտէ օլուպ, պունլարտան էն էսքիլէրի «Նիչի Նիչի» վէ «Նէմպուրի» կազէթալարը վէ էն էնիսի տէ «Տէմրօ» տըր։ Պու կազէթալարտան հէր պիրինին ատէտը թապը վասաթի օլարագ 35,000 նիւսխէ օլուպ, պու հալտէ Թօքիօտա էտվմի կազէթալարըն նէչր իթտիքլէրի նիւսխէլէրին ատէտի 550,000 րագամէնտէ տիր։ Ճափօն կազէթալարը իլէ Էվրօպա կազէթալարը արասընտա պէօյլիւք պիր ֆարգ օլուպ, պու տա չայանը տիգգաթ տըր։ Ճափօն կազէթալարը օգույանլարընըն թէվսիը վուգուֆ վէ մալումաթընա խատիմ մատտէլէրին նէչրինէ չալըշըրլար. Ճափօն կազէթալարընըն թապ իչ իթթիքլէրի մէվատ՝ անճագ օգույանլարընա խօչ կէօրիւնմէք վէ օնլարա մալումաթ վէրէպիլմէքտէն իպարէթ տիր։ Ճափօն կազէթաճըլարը՛ խալընըզ քէնտի կազէթալարընըն ատէտը թապընը արթըրմագ տահա միւնթազամ պիր սուրէթտէ նէչրիյաթտա պուլընմագա տիգգաթ իտէրլէր իսէ տէ, պիր մէսլէքը սիյասի թապը իթմէք իսթէմէզլէր. օգույանլարը իչիւն սահիհ մալումաթ վէրմէքտէն չըգարը էմէլլէրի եօգ տըր։ Պու սուրէթլէ Էվրօպանըն պազը կազէթալարընտան ֆարգլը տըր։

ՃԱՓՕՆԻԱՏԱ ՀԻՒՍՆԻ ԽԱԹԹ ՎԷ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐ.—Ճափօնիատա սօն սէնէլէրտէ րէսմի մէճմուալարա րաղպէթ զիյատէլէշմիշ վէ պախուսուս Թօքիօտա նէչր օլունան «Թօզա» նամ ճէրիտէի մուսավվիրէ բէք զիյատէ չէօհրէթ գազանմըշ տըր։ Րէսմլէր՝ քէմալը ինթիզամ վէ նէֆասէթլէ թապ իտիլմէքտէ տիր։ Ճափօնիատա էօթէտէն պէրու հիւսնի խաթթ մազպուլիյէթէ մազհար օլմուշ օլուպ, օրատա խաթթաթլար պիր մէզըլը միւհթէրէմ իչղալ իթմէքտէ տիրլէր։ «Թօզա» կազէթասը՛ սօն նիւսխէլէրինտէն պիրինտէ, Ճափօնիատա մէշհուր խաթթաթլարա տաիր մէզալէ նէչր իթմէք, պունլարըն էսգամըլ էսէրլէրինտէն նէթայիճ սունմուշ տըր։ Ճափօնիանըն էն իլէրի կէլէն րէսսամլարընտան Շուպօնըն գըլըճը, աղաճ վէ քէօյլիւք թարզընտա եազմագ տա օլտուղը թապլօլարըն գօրեալարը տա էնէ պու կազէթա իլէ նէշր օլընմագտա տըր։ Թօզան իսմինտէ պիր Ճափօն րէսսամընըն ասարը նէֆիսէսի տէ էնէ պու կազէթանըն սահիֆէլէրինտէ կէօրիւլմէքտէ տիր։

ՕԳՈՒՄԱԳ ՎԷ ԵԱԶՄԱԳ

Կէչէնլէրտէ նազարըըմ մէզալէ սըրֆ գըզլարըն թէրպիյէ վէ թէտրիսի հագգընտա իտի, չիմտի իսէ էրինէ թէտրիսին ուսուլա էտէմ վէ էլզէմ վէ ինսան իչիւն պէթմէզ վէ թիւքէնմէզ պիր խազինէ օլտուղընտան պահս իտէճէյիմ.

Մէմալիքը Մահրուսէի Շահանէլէրինին

հէր թարաֆընը կէզմէրը մէզրիֆ էթլալընա չույան պիր հալէ իրճա իտէն Վէլիիւլ նիյմէթիմիզ Պատիշահը Սուլթան Աբտուլ Համիտ Խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի հիչ պիր ֆէրտինին թահսիլը իլըմ ու ֆիւնուն սաատէթինտէն մահրում պըրագըլմասընը թէճվիզ պույուրմամըշլար։

Էվրօպա մէքթէպլէրինէ մուատիլ հաթթա նիյմէթը պուսարտան մահրումիյէլիտէլար պիլէ մէքթէպլէր քիւշատ պույուրմըշլար տըր, պունըն իչիւն հէր տու ու զէման թէզայիւտը էմրը աֆիյէթ վէ թէվամը սըհհաթ ու սէլամէթը Սէնիյէլէրի տուասընը թէքրար իթմէքլիքիմիզ վէճիպէի մուգատտէսէ տըր։

Օգումագ վէ եազմագ ինսան իչիւն պիր մէպյէթը կիրանպահա տըր. ինսանը տէրէճաթը րէֆիյայա իյսալ իտէն էնէ օգումագ տըր. քէօրլարըլա կէօզիւ կէօրէնլէր պէյնինտէ նէ գատար ֆարգ վար իսէ, պունը պիլէն պիլմէյէնլէր պէյնինտէ օ տէրէճէ ֆարգ վար տըր, հաթթա իւմէպատան էրիսիօ էրպապը ճիւհէլայըլտա պիր ճիւմլը պիրունա թէչպիհ իթմիշլէր քի, Տիյօժէն ուլում ու ֆիւնունտան ֆուգտօրանըն սերվէթի վէ էհլը սէրվէթին տէ զինէթի տիր տէմիշ տիր.

Ճէհալէթ իսէ ինսան իչիւն պիր մէնպայը զամ վէ մէլալէթ տիր. էնճամը խաթ սէֆալէթ տիր. տիւնեատա հէր ֆէնալըգըն զուհուրընա սէպէպ ճէհալէթ օլտուղը կիպի Նամուսըն գատըր ու գըյմէթինի թագտիր իտէն վէ նէ տիւրլիւ օլտուղընը թէյին էտէն թահսիլը իլըմ տիր։

Պունըն իչիւն նէվը պէնի պէշէր իքտի՝ սօնրա մինտանի ուլում տիր. պիրինճի ուլում վէ ֆիւնունու թահսիլէ իթթիհազ իթմէք ու մէքթէպ սիւգլիկինտէն նէտքի էլէյն վէ թախդիրէտ, զատի ֆէնալըղըն միւզտէր մէհրում գալմասընտան տախի իլէ, պիլմէյէնլէրը օգումագ վէ էվէլա էֆէնտիմիզէ տուա իթմէք լազըմ տըր, թահսիլէ միւմքին օլան հէր պիր մէքթէպէ էօլատըմըզը կէօնտէրիպ, ֆէնալըգ վէ ճէհալէթտէն գուրթարմագ վէճիպէ տըր. «Նէ պախթիյար տըր իլըմը ֆիւնունա հավէսքեար օլանլար»։

Զանազգալէ մէքթէպը խատիմի միւլքիւսի մէէզունլարընտան
ՊԱՐՈՒՐ Ֆ. ՆԱՀԱՊԷՏԵԱՆ

9 Փետր. 1907

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Խրիսթօ Վալիանօնըն մալը օլուպ կէչէն հաֆթա Գարսօթ ֆէնէրի ճիվարընտա գազազէտէ օլան Նիւնան պանտըրալը 4000 թօնէլաթօլըգ «Իրնօս» նամ վափօրըն թահլիսէսի աչիրէն Սիսամա միւվասալէթ էյլէմիշլէր տիր։ Գազա հազգընտա պունլարըն վէրտիքլէրի թաֆսիլաթա նազարէն «Իրնօս» վափօրը տէմիր վէ չիմէնթօ հիւքիւ իլէ Րուսիանըն Քէրճ լիմանընտան հարէքէթլէ Իսքէնտէրիյէյէ կիթմէքտէ իքէն Գարսօթ իլէ Սիսամ ատալարը արասընտա գայէթ չիտտէթլի ֆուրթունայա թութուլմուշ վէ գարսան չալըչ րօբ աթէֆինէնին նէֆէսէ պուլընմըղընը թայինտէն ապիգ գալմըշ տըր։ Վափօր՝ տալղալարա սամթլարընտա միւսատէմ մուգավէմէթտէն ահտա անտըրըն տէհչէթլի պիր սադըմէյէ իչիւրիլմիչ, վափօր Գարսօթ սահիլլէրի գայալարընա սիւրիւչէրէք օտըլմըշ տըր, 25 քիչիտէն իպարէթ օլան միւրէթթէպաթը միւչքիլաթ իլէ սահիլը սէլամէթէ չըգարըլմըշ տըր, վափօրըն թէքնէսինտէ ախալըմ օ տէրէճէ պէօյլիւք տիր քի թախլիսինէ ասլա իմքեան եօգ տըր։ Գազազէտէ վափօր 18000 լիրայա սիկուրթալը իմիշ։

Միւլթէզիմիյն վէ քէֆիլլէրինտէն տէվլէթ նամընա թէֆէվվիւզ խօրնիկ չէրաիթը մալիւմէ իլէ ֆիւրուխթը մուգտէրէր օլան էմվալը ղայրը մէնգուլէտէն խարինէ վիլայէթի տախիլինտէ Ճիսրը Էրկէնէ գազասընտա գաին 6 գըթա արազինին՛ չէհրը հալը Րումինին 8ինտէ գարարտատէսի չէքիլէրէք 17նճի կիւնիւ ինալէի գաթիյէսի իճրա գըլընմագ իւզրէ մահալլինճէ միւզայէտէյէ չըգարըլմըշ վիլայէթը միւշարէլէյհատան պիլտիրիլմիշ օլմասըլա, պունլարա թալիպ օլանլարըն՝ միւտտէթը մուհարրէրէ զարֆընտա մահալլինէ վէ խախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

6 չուպաթ 322

Միւլթէզիմիյն վէ քէֆիլլէրինտէն տէվլէթ նամընա թէֆէվվիւզ խօրնիկ չէրաիթը մալիւմէ իլէ ֆիւրուխթը մուգտէրէր օլան էմվալը ղայրը մէնգուլէտէն խարինէ վիլայէթի տախիլինտէ Ինօս գազասընտա գաին 8 գըթա էմլաք վէ արազինին՛ 323 սէնէսի մարտընըն 7սինտէ գարարտատէսի չէքիլէրէք 15ինճի կիւնիւ ինալէի գաթիյէսի իճրա գըլընմագ իւզրէ մահալլինճէ միւզայէտէյէ չըգարըլմըշ օլմասըլա, պունլարա թալիպ օլանլարըն՝ միւտտէթը մուհարրէրէ զարֆընտա մահալլինէ վէ խախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

6 չուպաթ 322

ՊԱՐՔԼԱՄԱ

Պահրիյէ Օսմանի մուգավէլէրամիթ իւ թիւյէյի Տէրսաատէթ էրգանը թիճարէթինէ պէյան իթմէքլէ քէսպը ֆախր էյլէր,

Սէնէի հալիյէ ապրիլ 1/14 թարիխինտէն իթիպարէն, չէհրիմիզ պիլճիմլէ վափօր չիրքէթլէրի աժէնթէլէրի թարաֆընտան մավունատա մէվճուտ վէ հա թէսլիմ օլունաճագ էչիա վէ էմթէա իչիւն պունլարըն ասհապընտան հա Րուսումաթը Էմանէթը ճէլիլէսինտէն մուհթա պիր իլմուխապէր, հա կէօմրիւք րուսումընըն իքի գաթընա միւսավի նագտէն աէրօ, վէ խախօտ պու մէպլաղա մուատիլ պիր քէֆալէթ թալէպ օլընաճագ տըր։

Տիկէր թարաֆտան, աէլումուն մավունալար վասըթասը իլէ թէսլիմ խուլէն էչիա վէ էմթէա վափօրըն թարիխը միւվասալէթինտէն իթիպարէն 2 կիւն զարֆընտա (խօրթը կիւնլէրի միւսթէսնա) թալէպ օլընմազսա, մէսարիֆի ասհապընա այտ օլմագ իւզրէ րէսմէն Րուսումաթ Տաիրէսինէ իյատէ օլընաճագ տըր։ 3—2

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏԸՂԸ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆԳ ՖԵՐԱՅՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇՈՒՊԷՍԻ

Սէրմայէսի 130 միլէօն գուրօն

[illegible]

Իհթիյաթ՝ Եագչէսի 36 միլէօն գուրօն տըր.

ՊԱՇԼԸՃԱ ՇԱՐԹԼԱՐ ՇՈՒՆԼԱՐ ՏԸՐ

Թէսլիմաթ՝ ալթուն ղուրուշ իւզէրինէ օլաճագ տըր, վէ 50 ղուրուշտան աշաղը թէսլիմաթ գապուլ օլունմայաճագ տըր։

Վինըր Պանգ Ֆէրայն՝ պու կիւնքի գարարա կէօրէ խալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպլաղ թէսլիմ իտէն իչիւն 100տէ 3½ վէ պու մէգտարը թէճավիւզ իտէն պազլէսի իչին անճագ 100տէ 3 ֆայիզ վէրէճէք տիր. մամաֆիհ, բարա թէսլիմ իտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալլի կազէթալարըյլա խապէրտար իթմէք չարթըյլա մէզքիւր ֆայիզի թէնզիլ վէ հա թէզյիտէ մուխթար տըր։

100 լիրաի Օսմանիտէն աշաղը օլան թէսլիմաթ՝ իսթէնիլտիքի անտէ իատէ օլընապիլիր։

Պունտան եօգարըքի մէպլաղլարըն էվվէլճէտէն վէրիլմէսի պիր թահրիրի չարթը թապի տիր. չէօյլէ քի,

Լիր. Օսմ.տէն	Լիր. Օսմ.յէ գատար	
100	150	3 կիւն էվվէլ
151	200	6 » »
201	500	10 » »
501	1000	15 » »
1001 վէ պունտան եօգարը իչիւն		30 » »

Վինըր Պանգ Ֆէրայն իթթիճարի անտէ ճըզտանտա կէօրիւլէն ալաճագը սահիպը մէճմուասըյլա թէսլիմ իտէճէք, մէրքէզի հիսապլընը գարամագ հազգընը մուհաֆազա իտէր։

Վինըր Պանգ Ֆէրայն՝ ագլիպալիզ օլմայան նամընա տախի ճըզտան վէրէպիլիր, պու թագտիրտէ մէէխուզաթը անճագ էվվէլճէ թային խուլունան վէճհ վէ հա վասի իճրայէ սէլահիյէթտար տըր։

Իհթիյաթ սանտըղընտան մատա Վինըր Պանգ Ֆէրայն պանգա մուամէլաթը իճրա իտէր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ԲՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷՃԻՊՍԻԷՆԻՆ 1886 ՎԷ 1903 ՍԷՆԷԼԷՐԻ 100ՏԷ 3 ՖԱԻԶԼԻ ԲԻՑԱՆԳՕ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ

1907 մարտ 1ին ամորթիզման բիյանգօսը

Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը իտարէխանէսի, խախօտ Սթանպօլտա վէ Պէյօղլունտա քաին չիւպէլէրի՝ ճիւզի պիր պէտէլէ մուգապիլ, մէզքիւր թահվիլաթը, պաշա պաշ թէէտիյէսի թէքլիֆինէ գարար թէէմին խոյլէր։

1886 թահվիլաթընըն ֆիյաթը ճարիյէսի 338 ֆր., վէ 1903 թահվիլաթընըն ֆիյաթը ճարիյէսի իսէ՛ 269 ֆր. օլուպ, պունլարըն թէէտիյէսինտէ վագը օլաճագ զարար, թագրիպէն պիրինճիսի իչին 88 վէ տիկէրի իչին 19 ֆր. տըր։

31 յունվար 1907 20—4

* * *

1890 սէնէսի 100տէ 4 ֆայիզլի գօնսօլիտասիօն Օսմ. թահվիլաթընըն 1901 մարտտա վատէսի խիթամ պուլան 22 նումէրօլը գուբօնլարը իլէ 1892 փետր. 1/13տէ քէչիտէ օլունուպ, ամորթի խասպէթ իտէնլէրին պէտէլի 1907 մարտ 28/13է գատար թահսիլ օլունմատըղը հալտէ, անտէն սօնրա հիւքմիւզ աատ օլունաճագը թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունըր։

1/15 փետր. 1907 Տէրսաատէթ 12—4

* * *

100տէ 4 ֆայիզլի Բրիօրիթէ Օսմանլը թէնպէքի թահվիլաթընըն 1907 փետր. 1/14տէ վատէսի խիթամ պուլան 28 նումէրօլը գուբօնը իլէ մէզքիւր թահվիլաթըն յունվար 1/14տէ քէչիտէ օլունուպ ամորթի խասպէթ իտէնլէրին պէտէլաթը՛ 1907 փետր. 1/14տէն իթիպարէն Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը կիշէլէրինտէ թէէտիյէ օլունաճագը, թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունըր։

Օսմանլը Պանգասընըն իյճապ իտէն պօրտօֆօլօլարը իլէ պիրլիքտէ թէվսի իթիլէճէք օլան գուբօն վէ թահվիլէ մուգապիլինտէ համիլլէրինէ պիրէր մագպուզ վէրիլէճէք տիր քի պու մագպուզ թարիխինտէն 10 կիւն սօնրա պէտէլի թէէտիյէ Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը կիշէսինէ իպրազ օլունաճագ տըր։

23 յունվ. 1907 Տէրսաատէթ 12—12

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Մուգատտէմա իւչ սէնէլիկի մէճտուլէ 19 չր. հիսապըյլա 38500 ղրշ.ա իհալէ խուլիպ, միւտտէթը իւթթիզամիյէսի պու սէնէ չուպաթ նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճագ օլան Իզմիր սանճագընտա թապի Աթա Բազարը գազասընըն Գարասու նահիյէսի հուտուտը տախիլինտէ վագը Սագարիյէ պօղազընտա մախսար պալըգ րուսումը վէ 3 սէնէլիք պէտէլը սաալըգ 7510 ղրշ.տան իթիպարէթ պուլընան Իզմիտ մէրքէզ գազասընըն Աք կիւրկէն պունը վէ Եանըգ Տէրէսի իլէ մահսուսա Աճըսու կէօլի սայտը մահի րուսումը վէ պիր սէնէլիք պէտէլը սաալըգ 1500 ղրշ.տան իթիպարէթ օլան լիվայի մէզքիւրէ թապի Աթա Բազարը գազասընըն Գարասու նահիյէսի տախիլինտէ Սագարիյէ պօղազը հուտուտը խարիճինտէ սայտը րուսումը վէ 3 սէնէլիք պէտէլը սաալըգ 39500 ղրշ. օլան Աթա Բազարը գազասընըն մա թէվապի Պալըգլավա վէ Գանտըրէ գազասընըն Օգճը Տէրէսի, Կէօքճէվիրան վէ Աք կէօլ վէ Գամըշկէօլի վէ Քէօր Սագարիյէ վէ կէօլ Քէօբրի սայտը մահի րուսումը 323 սէնէսի մարտը իպթիտասընտան իթիպարէն իւչէր սէնէլիք վէ պիր սէնէլիք պէտէլը էսպագը 2571 ղրշ. 25 սանթիմ պուլընան Աթա Բազարը գազասընըն սայտը պէրրի րէսօմէքի րուսումը տա իքինէ պիրսէնէլիք օլարագ մահալլէրինճէ միւզայէտէյէ չըգարըլմըշ վէ չէրաիթը իհալէյէ տաիր միւրաճաաթ իտէնլէրէ մալիւմաթը լազըմէ իթա պաթիրի պուլընմըշ օլտուղընտան, Տէրսաատէթտէ րէյ սիւրմէք իսթէյէնլէրին՝ Նիզամէն լազըմ կէլէն թէմինաթ աչչէսինի միւտթէզիլէն Տույունը Ումումիյէ իտարէի մէրքէզիյէսինէ սայտ ու չիքեար չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

27 քեան. սանի 322 12—3

* * *

Միւզքիրաթը պէյիյէ րուսումընըն պիրինճի թագսիթի զէմնը օլան 1323 սէնէսի մարտը թէզմըրուպ իթմէքտէ օլտուղընտան Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէտէ միւզքիրաթ սաթանլարըն պէյիյէ նիզամնամէսինին 14նճի մատտէսի միւճիպինճէ միւտտէթը թէէտիյէ նիզամիյէ օլան չուպաթ զարֆընտա պէյիյէ րուսումընը իֆա իլէ միւճէտտէտէն թէզքէրէլէրինի ալմագ իւզրէ նիզամնամէի մէզքիւրըն օնընճը մատտէսինին սօն ֆըգրասը հիւքմինէ թէվֆիգէն Սթանպօլ Պալըգ-Բազարընտա Պալըգխանէ տաիրէսինին իսթ գաթընտա քաին Միւզքիրաթ Նէզարէթինէ պիզզաթ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի վէ զիքր օլունան մարտ հիւլուլընտան էվվէլ թէզքէրէ ալմայարագ պիրինճի կիւնի խաչաղանտան իթիպարէն պիլա թէզքէրէ միւզքիրաթ սաթանլար հագլարընտա մուամէլէի նիզամիյէնին իճրա գըլընաճագը օլունըր։

30 քեան. սանի 322 12—5

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ
ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՅ

		Բարա
Գիրինճի պէյազ օգգասը	36	-36½
Իքինճի » »	34	-35
Մախլութ »	33	-33½
Զավտարը »	31	-32
Սէրթ պիրինճի »	39	-39½
» օրթա »	34	-36

Պու կիւն 15 վակօն Անատօլու պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ

	Ղրշ.
Եէրլի գըրմա Ա. չուվալ	71-72
» » Բ. »	69-

ՔԷՔԷՔ

Օգգասը 17-17½ բարա։

ԱՐՊԱ

Քէօսթէնճէ քիլէսի	13½-14
Ռումէլի	12 -13

ԲԱՄՊՈՒԿ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվըրբուլ 8 փետր.

Հազըր	5.36

ՊՈՒՂՏԱՅ ԲԻԱՑԱՍԸ

8 փետր.

Նիւ-Եօրգ հազըր	83.3.4
» մարտ իչիւն	.
» մայիս »	85.1.4
» յուլիս »	84.3.4
» գեկտ. »	
Լիվըրբուլ հազըր	.
» յուլիս »	.
» մարտ »	6.5.7.8
» մայիս »	6.47.8
Շիգակօ հազըր	74.3.4
» յուլիս »	
» մարտ »	78.7.8
Մարսիլեա հազըր	18.20

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Պանգատան պու կիւն ալընան գամպիօ ֆիյաթլարը ազօնթօսըզ օլարագ (քէլբէլ) պէրվէճէկ տիր.

ՍԱԹԸՇ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լօնտրա իւզէրինէ՝ Ինկ. Լր.	110.¾
Բարիզ իւզէրինէ՝ Ֆրգ.	22.82½
Վիէննա իւզէրինէ՝ գուրօն	21.79
Պէրլին իւզէրինէ՝ մարգ	18.51

ԱԼԸՇ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լօնտրա	Ինկիլիզ լիրասը	110.¼
Բարիզ	Ֆրանգ	22.92½
Վիէննա	Գուրօն	21.89
Պէրլին	Մարգ	18.61

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 20 փետր.

Ինկ. էսհամը Ինկ. Լիր.	086.63
Օսմ. էսհամը խինիֆիյէ	96.
» » » գարանթը	96.
Օսմանլը Պանգասը	17.37
Ռուս 4%	77.25
Մըսըր տայ. մուքթէօհըտէ	102.75
Պուլկար իսթիգրազը	101.
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25.48

Բարիզ 20 փետր.

Ֆօնսօլիտէ խինիֆիյէ աչըլըշը	97.40
» » գարանթը	97.40
Ֆրանսըզ էսհ. 3% Փր.	095.52
Ռումէլի շըմէնտըֆէրլերի	154.50
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	456.
» Պանգասը	690.
Ռուս 4%	75.10
Գրէտի Լիօնէ	1223.
Իթալիա էսհամը	102.80
Իսպանիօլ	95.25
Թրանսվաալ	074.25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25.28

Վիէննա 20 փետր.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	241.25
Ռումէլի շըմէնտըֆէրլերի Փր.	176.
Օսմանլը Րէժի աքսիօնը	.

Պէրլին 20 փետր.

Ռումէլի շըմէնտըֆ. (մարգ)	146.20
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.27
Ռուս 4%	.
Անատօլը շըմէնտըֆէրի	129.80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագշ. գաբ.	105.21
» » էն եիւքսէք	105.25½
» » էն աշաղը	105.21
Պու սապահ աչըլըշը	105.21
Ռումէլի շըմէն. ագշ. գաբ.	152.½
» » էն եիւքսէք	152.7/8
» » էն աշաղը	152.½
» » աչըլըշը	152.½
Րէժի աքսիօնը Լ. Օս.	19.37

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրանվայ	11.20
Ժուրիանս	6.30
Օպլիկասիօն Թրանվայ	483.
Ասիւրանս Օթօման	4.82
Լօրիօմ	102.
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս,	434.
Թրանսվաալ	072.
Զաթրէթ	43.75
Րըխթըմ Թահվիլաթը ք.ք.	440.
Գալէա	685.
Գարաստ	111.
» Օրտինէր	107.
Անատօլու շըմ. աքսիօնը	18.40
Շիրքէթի Խայրիյէ հիս. Լ.Օ.	42.50
» » Համիտիյէ	5.10

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

	Ղշ Բր.
Օսմ. լիրասը 100 ղըշ. տան	
Պէյազ մէճիտիյէ փարասը	108.02
Մէթալիք	099.20
Ինկիլիզ լիրասը	110.09
Ֆրանսըզ լիրասը	87.10
Ռօլ	090.20
Գըրմըզ ալթունը	50.
Գարպօն գայմէսի	08.64

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա չէք	110.10
Բարիզ չէք	022.92

ՍԸՆ

Եուրի արզտա պուլունան հարիգ սիկուրթա գումբանեալարընըն էն գատիմի վէ էն ձեսիմի տիր։

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ
2,563,045 ԻՆԿ. ԼԻՐԱՍԸ

196 ՍԷՆԷ ԱԳՏԷՄ
ԼՕՆՏՐԱՏԱ ԹԷՇԷՔՔԻՒԼ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ.

ՍԷՆԷՎԻ ՎԱՐԻՏԱԹԸ
1,397,625 ԻՆԿ. ԼԻՐ.

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ
ՄՈՒԱՄԷԼԷՅԷ ՊԱՇԼԱՏԱԼԸ
42 ՍԷՆԷ ՏԻՐ

Մէզքիւր գումբանեա՝ հէր նէվ էպնիյէ վէ էշեայի պէյթիյէ վէ էմվալը հարիգէ գարշը սիկուրթա իտէր վէ ճիհէթը մալիյէճէ հայիզ օլտուղը իթթիխարը ձէսիմի իսէ՝ խասարի վէ գիյանլարըն մունթազամէն վէ մէյտանիլէն թէսվիյէսի խուսուսունտա թէէմմինաթը զավիյէ թէշքիլ իտէր։

Սիկուրթամա իսթիզլաֆ գուլունուրինտէ՝ հալլ ու ֆասլընա մէհաքիմը Օսմանիյէ սելահիյէթտար տըր։

Ումում Տէբօզիթէրի միւտիրի — Սթանպօլ ճիհէթի միւտիրի վէքիլի

Մ. ԹՕՄՍԸՆ — ՌՈՒԲԷՆ ԱԲԻԿԵԱՆ

Իտարէխանէսի Գալաթատա Վօյվօտատա Նօ. 7։ Իտարէխանէսի Սուլթան Համամընտա Եմին-Պէյ խան Ն. 1-2

Նորատունկեան խան պիրինճի գաթ Նօ. 3

ԼԻԷԺ, ՊՈՐՏՕ, ՇԷՐՊՈՒՐԿ
ԲԱՐԻԶ ՎԷ ՄԱՐՍԻԼԵԱ
ՍԷՐԳԻԼԷՐԻՆԻՆ ԱԼԹՈՒՆ

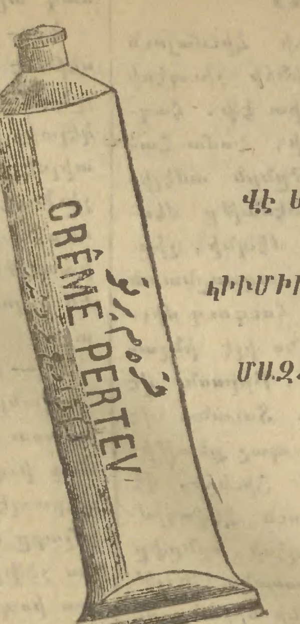

ՎԷ ԱԹԻՆԱ ՍԷՐԳԻՍԻՆԻՆ
ԿԻՒՄԻՒՇ ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐԸ ԻԼԷ
ՄԱԶՀԱՐԸ ԹԱԳՏԻՐ ՕԼԱՆ

Լէյլագ, եասէմին, սիւնպիւլ, մէնէքշէ, ագասիա վէ չէհլպօյ գօգուլարը հավի ԳՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎ՝ եիւզտէքի սիվիլճէ վէ չիլլէրի, էլլէրտէքի չաթլագլըգլարը իզալէ իտէր, ճիլտին թէրավէթինի վէ եիւզիւն մէլահաթինի մուհաֆազա իտէրէք ճիլտէ լաթիֆ պիր եումուշագլըգ վէրիր։

Գօգուլարը սուրէթը խուսուսիյէտէ ինզար խուլմիշ օլտուղընտան, էն միւքէմմէլ լէվանթալար՝ Գըրէմ Բէրթէվ գատար գօգուլարընը մուհաֆազա իտէմէզլէր. Եէհասըլ ԳԸՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎ՝ սըհհէթը ճիլտ վէ թէրավէթը պէտէն իչիւն էմսալսիզ պիր միւսթահզէր տիր։

Մահալը իմալ վէ տէբօսը՝ Ազսէրայտա ԷՏՀԷՄ ԲԷՐԹԷՎ էճզախանէսի տիր. պաշլըճա սաթըլան մահալլէր՝ Պաղչէ Գաբուսընտա Գասապեան էֆ., Արըլանեան էֆ. վէ Եէնիճամիի չէրիֆ նէբտովենլերի գարշըսընտա Մէհմէտ Քեազիմ պէյ էճզա տէբօլարընտա, Ալթիւլ Ռահման Թէվֆիգ պէյին թօհաֆիյէ մաղազասընտա, Սէլանիք Պօնմարշէսինտէ, Իսկիւտարտա կիւնէշ Տօղտու մաղազասընտա, Ճէմալ Քեազիմ պէյ էճզախանէսինտէ, Մագրիքէօյինտէ Խիւլուսի էֆ. էճզախանէսինտէ, Գալաթատա Թիւնէլ գարշըսընտա, Պազար Մէթրօբօլիթէնտէ, Պէյօղլունտա Պօն-Մարշէտէ, Գատըքէօյինտէ Օսմանլը Պօնմարշէսինտէ վէ տահա պիլճումլէ մէշհուր էճզախանէլէր վէ թօհաֆէ տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

ՖԻՅԱԹԸ 3 ՂՐՈՒՇ ՏԸՐ

Թաշրատա՝ Պրուսատա Մէհմէտ Շիւքրի էֆ. էճզախանէսինտէ, Իզմիրտէ Հիւսէյին Րիֆաթ պէյ էճզախանէսինտէ, Սէլանիքտէ Ապրավանէլ էֆ.նին էճզախանէսինտէ, Իզմիտտէ Պուլութեան պիրատէրլէրին էճզախանէսինտէ, Ատաբազարընտա Թօհաֆիյէճի Իսմայիլ Հագգը էֆ. մաղազասընտա պուլունուր։

ՎԻԷՆԸՐ ՊԱՆԳ ՖԷՐԱՅՆ

Սէրմայէ 130,000,000 գուրօն (քեամիլէն թէէտիյէ օլունմըշ)
Իհթիյաթ աքչէսի 36,000,000 գուրօն։

1869 սէնէսինտէ թէէսիս օլունըպ, մէրքէզը իտարէսի Վիէննատա պուլունմագտա վէ միւլհագաթը էյալէթտէ 12 իտարէխանէսի պուլունմագտա տըր։

ՇԻՒՊԷԼԷՐ.—Բրավ, Կրաց, Պրին, Օսիկ, Պուտա-Բէշթա, Լէմպէրկ, Զէրնօվից, Գլակէնֆուրթ, Պիլից-Պիալա, Գարլսպատ, Բիլզէն, Բրօյնից, Սէն-Բօլթէն, Թէպլից, Վիվլախ վէ Վիէնէր Նէօշթատ։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ

Գալաթատա իտարէխանէսի՝ Գամոնտօ խանընտա Աւսթրիա բօսթախանէսի իւզէրինտէ,

Սթանպօլ իտարէխանէսի՝ Եէլքեաթիպ խան Քիւչիւք Աչըր Էֆ. սօգաղընտա։

Վիէնըր Պանգ Ֆէրայն՝ պանգայա միւթէալլիգ քեաֆֆէի ումուրըա մէշղուլ օլուր, էզճիւմլէ գօնթ գուրան աչար, թահվիլաթը հըֆզ վէ տէբօ իտէր, գըյմէթլի թահվիլաթ րէհն պըրագմագ մուգապիլինտէ գօնթ գուրան իլէ ավանս վէրիր, չէք իխրաճ, հէվալէլէր իթա վէ թէլէկրաֆլա թէէտիյաթ իճրա իտէր, պօրսայա միւթէալլիգ մուամէլաթ Տէրսաատէթ վէ պիլումում մէմալիքը էճնէպիյէ բիացալարընտա թահվիլաթ ալըմ սաթըմը, գուրօն վէ թահվիլաթ գուբօնլարը ազօնթօ վէ թահսիլ իտէր, ումում բիացալար իւզէրինէ բօլիցա ալըր վէ սաթար, էմրէ մուհաֆըզլար վէ վատէլի պօնօլար ալըր։

ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ ՃԷՄԱՆԸ

Հէր կիւն էօյլէնտէն էվվէլ սաաթ 9½դան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 4է գատար։

Ճումա կիւնլէրի 9½դան 1է գատար։

Ս. Չալըգեանըն
[illegible]
30-40 [illegible]
[illegible] 12
[illegible]

C F R
ՌՈՒՄԱՆԻԱ
ՎԱՓՕՐ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Հաֆթատա իքի տէֆա Քէօսթէնճէ իչիւն վէ պիր տէֆա տա Միտիլլիյէ օլրամագ շարթը իլէ Բիրէ վէ Իզմիր իչիւն ճըրալը սէֆէր իտիյոր.

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷ-ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ-ՄԻՏԻԼԼԻ ՎԷ ԻԶՄԻՐ ԽԱԹԹԸ

ՀԱՐԷՔԷԹ

Քէօսթէնճէ	հար. բազար սաաթ 11½	(էօյլէնտէն սօնրա)
Տէրսաատէթ	միւվ. բզ. էր. սաաթ 11½	(էօյլէնտէն էվվէլ)
»	հար. բզ. էր. սաաթ 6	(էօյլէնտէն սօնրա)
Միտիլլի	միւվ. սալը սաաթ 8	(էօյլէնտէն էվվէլ)
»	հար. սալը սաաթ 10	(էօյլէնտէն էվվէլ)
Իզմիր	միւվ. սալը սաաթ 2	(էօյլէնտէն սօնրա)

ԱՎՏԷԹ

Իզմիր	հար. բէնշ. սաաթ 6	(էօյլէնտէն սօնրա)
Միտիլլի	միւվ. բէնշ. սաաթ 10	(էօյլէնտէն սօնրա)
»	հար. բէնշ. սաաթ 12	(ժարը կէճէտէ)
Տէրսաատէթ	միւվ. ճումա սաաթ 2	(էօյլէնտէն սօնրա)
»	հար. ճմ. էր. սաաթ 10	(էօյլէնտէն էվվէլ)
Քէօսթէնճէ	միւվ. ճմ. էր. սաաթ 10	(էօյլէնտէն էվվէլ)

Վաբօր սէֆէրլէրի Քէօսթէնճէտէ Շարգ էքսբրէսը գաթարը իլէ, Պէրլին վէ Ռումանիա էքսբրէսլէրինին վագթը հարէքէթլէրինէ կէօրէ ինրա օլունըր։

Տօղրուտան տօղրույա վէ եա միւխթէլիֆ սուրէթտէ հէր եէր իչիւն պիլէթ վէրիլիր։

Ֆիյաթլար էսասէն թէնզիլ իտիլմիշ օլուպ, ֆէվգէլատէ թէնզիլաթ իլէ տէ 90 կիւն հիւքմի օլմագ իւզրէ հարէքէթ վէ ավտէթ պիլէթլէրի տախի վէրիլիր։

Էքսբրէստէն մաատա, վաբօր Քէօսթէնճէյէ վարըլ օլտուղընտա, կէճէլէյին սուրէթը մախսուսէտէ պիր թրէն հարէքէթ իտէճէկինտէն, հէր սապահ Պուքրէշտէն Էվրօպայա կիտէճէք եօլճուլարը պու թրէն իլէ իտէպիլիրլէր։

Էքսբրէս գաթարը իլէ հարէքէթ իտէճէք օլան միւհէնտիսլէր էօյլէ տէրհալ վաբօրըն եանաշըրը րըխթըմ իւզէրինտէ պուլունան թրէնէ պինէպիլիրլէր։

Տահա զիյատէ թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա րըխթըմ իւզէրինտէ պուլունան պաշլըճա աճէնթէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ԻԽԹԱՐ.—Եէնի պիր գարար վէրիլմէնճէյէ գատար Բիրէ խաթթը լաղվ օլունմըշ տըր։

ՄԷՍԱԺԷՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անատօլու լիմանլարըլա Պաթում, Օտէսա, Տէրսաատէթ, Իզմիր, Սէլանիք, Շիրա, Բիրէ, Բալմրաս. Մարսիլեա, Հավր, Տիւնքէրք, Լօնտրա վէ Տէրսաատէթ իլէ Սուրիա վէ Մըսըր արասընտա մունթազամ սէյր ու սէֆէրլէր։

ՎԻՐՐՈՒՏԻՆԷ ՊԷՔԼԷՆԷՆ ՎԱՓՕՐԼԱՐ

Ալափր. փետր.ըն 18ինճի բ. էրթէսի կիւնիւ «Քըրմէ»՝ Քալամաթըրզտէն։

Ալափր. փետր.ըն 17ինճի բազար կիւնիւ «Տանիւպ»՝ Մարսիլեատան։

Ալափ. փետր.ըն 20նճի չարշէնպէ ագշամը «Սախալիէն»՝ Մարսիլեատան։

ՀԱՐԷՔԷԹ ԻՏԷՃԷՔ ՎԱՓՕՐԼԱՐ

Ալափրանկա փետր.ըն 19ընճը սալը կիւնիւ ագշամ ալափ, սաաթ 4տէ գարթան Թրէվօլինին սիւվար օլտուղը «Քըրմէ» վաբօրը՝ Սուսանեա, Զանկուլտաք, Իզմիր, Բիրէ, Գանտիա, Մարսիլեա, Հավր, Տիւնքէրք վէ Լօնտրայա։

Ալափր. փետր.ըն 21ինճի բէնշէմպէ կիւնիւ ագշամ ալափ. սաաթ 4տէ գարթան Պուգօնեանինին սիւվար օլտուղը «Սախալիէն» վաբօրը՝ Իզմիր, Րօտօս, Պէյրութ, Թարապլուս, Լաթաքիէ, Իսքէնտէրուն, Մէրսին, Լարնագա, Եաֆա վէ Հայֆայա (Եաֆա, Բօր-Սաիտ վէ Իսքէնտէրիյէ իչիւն Պէյրութտա աքթարմա)

Ալափ. փետր.ըն 18ինճի բ. էրթէսի կիւնիւ ալափր. սաաթ 4տէ գարթան Հէնօնըն սիւվար օլտուղը «Տանիւպ» վաբօրը՝ Սամսօն, Թրապիզօն վէ Պաթումա։

Գումբանիա՝ տօղրուտան տօղրույա Բարիզ վէ Բարի-Լիօն-Մէտիթէրանէ շըմէնտըֆէրինին էն իւքսէք իսթասիօնլարը իչիւն տախի պիլէթ վէրէպիլիր։

[illegible]

1ինճի մէվգը.— Բարիզ իչիւն 275 փր., Մարսիլեա իչիւն 260 փր.։

2նճի մէվգը.— Բարիզ իչիւն 200 փր., Մարսիլեա իչիւն 160 փր.։

[illegible]

1ինճի մէվգը.— Բարիզ իչիւն 200 փր., Մարսիլեա իչիւն 160 փր.,

Ֆամիլեա իլէ կիտէնլէր իչիւն խուսուսի շարթլար իլէ սուհուլէթ իպրազ օլունտուղը կիպի, ազիմէթ վէ ավտէթ պիլէթի տախի վէրիլիր։

Տահա միւքէմմէլ մալումաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէր՝ Գալաթատա Մօմխանէտէ Սիթէ Ֆրանսէզտէ մէրքէզ աճէնթէլիկինէ վէ Սթանպօլտա Պաղչէ Գաբուտա կէօմրիւք գուրպինտէքի աճէնթէխանէյէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

ՏԷՕՅՉԷ ՕՐԻԱՆԹ ՊԱՆԳ

ՍԻՒՄԱՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէսի 16,000,000 մարգ (20,000,000 ֆրանգ)

ՊԷՐԼԻՆ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷ, ԳԱՀԻՐԷ, ՀԱՄՊՈՒՐԿ։

Տէրսաատէթ Ալէման գօնսօլաթօսընտա մուգայյէտ (1906 յունվ. 31տէ)

Տրէզտնէր Պանգ, Ա. Շաֆհաուզէնշէր Պանքֆէրայն վէ Նացիօնալ Պանգ Ֆիւր Տէօյչլանտ թարաֆընտան մուէսսէս

ՄԷՐՔԷԶԸ ԻՏԱՐԷՍԻ՝ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՅԱԿՕԲԵԱՆ ԽԱՆ։
ՍԹԱՆՊՕԼ ՇԻՒՊԷՍԻ՝ ՏԻԼԼԻՉԱԶԱՏԷ ԽԱՆ։

Դուցա սաաթը հէր կիւն ալափր. սաաթ 9½դան 4է գատար
Ճումա կիւնլէրի » 9½դան 1է գատար։

Մէզքիւր պանգանըն թասարրուֆ գասասը տախի օլուպ, պու գասայա բարա թէվտի իտէնլէրէ 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղ իչիւն 3½%, 1000 լիրատան զիյատէ մէպալիղ իչիւն 3% ֆայիզ իթա էյլէյօր։

Պունըլա պէրապէր, պանգա՝ քէյֆիյէթի էվվէլճէ մահալլի կազէթալարըլա իլան իթթիրմէք շարթը իլէ ֆայիզին մըգտարընը թէպտիլ վէ եա թէնզիլ իթմէք սելահիյէթինի մուհաֆազա էյլէր։ Թէվտի իտիլէն մէպալիղտան 200 լիրայա գատար օլան մէպալիղ՝ իսթէնիլտիկի զէման կէրի ալընապիլիր։ 200տէն 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղ կէրի ալմագ իչիւն 8 կիւն էվվէլ, 1000 լիրայը միւթէճավիզ ագչէյի իսթիրտատ իչիւն տէ 30 կիւն էվվէլ պանգայա իխպարը քէյֆիյէթ իթմէք իճապ իտէր։

Մէզքիւր պանգա՝ Գալաթա պօրսասը իլէ էճնէպի պօրսալարընա միւթէալլիգ օբէրասիօնլարը տախի շէրաիթը միւնասիպէ իլէ գապուլ էյլէտիկի կիպի, վէսաիթէթիյէ իւթիրա իտիլէն թահվիլաթըն էմրը մուհաֆազասը իչիւն այրըճա իւճրէթ ալմազ։

ԷՕՔՍԻՒՐԷՆԼԷՐԷ

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱՊՊԸ ԷՔՐԷՄ

Եվրօբատան կէլէն գաթրան սուլարընըն քեաֆֆէսինէ էզհէր ճիհէթ միւրաճճահ օլուպ, Աթինա սէնայի սէրկիսինտէն կիւմիւշ մէտալեայա մազհար օլմուշ տըր։ Թամը լաթիֆ օլուպ, միտէյի գաթիյեն պօզմազ։

Մէշհուր Օսմանլը վէ էճնէպի թապիպլէրին մազհարը թագտիրի օլտուղը կիպի, էզճիւմլէ միւթէվէֆֆա Տօգթ. Խօրասանճեան էֆ.նին թագտիրնամէսիյլէ րուհսաթնամէյի թասվիպ վէ Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ տախի թաստիգ էյլէմիշ տիր։

Իչիլէճէք սու տէրունինէ պիր գահվէ գաշըղը աթըլըրսա, պուլաշըգ խասթալըգլարտան վըգայէ վէ մուհաֆազա իտէր։

Կէօյիւս նէզլէլէրինէ, էօքսիւրիւքլէրէ, էնֆլուէնցայա, պրօնշիթլէրէ, նէֆէս տարլըղընա, վէրէմին պաշլանկըճլարընա, աճըրը խասթալըգլարընա վէ իտրար եօլու րահաթսըզլըղընա ֆաիտէպախշ տըր։

Սթանպօլըն պիլճումլէ մէշհուր տէբօ վէ էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Սթանպօլտա ֆիյաթը 5 ղշ. տըր։

LE PHENIX AUTRICHJEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1860

ԱՒՍԹՐԻԱ ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԻՆԻՆ ԻՄԹԻՅԱԶԸՆԸ ՀԱԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Հարիգ սէրմայէ թէէմինաթ աքչէսի 17,000,000 ֆրանգ

Գումբանեանըն հարիգ շիւպէսի՝ Թիւրքիատա գայէթ միւսաիտ շարթլարըլա հէր կէօնա սիկուրթա գապուլ իտէր։

Գումբանեանըն պանգասը՝ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՏԻՐ։

Մէմալիքը մահրուսէ իչիւն ումումի աճէնթէխանէսի՝ Գալաթատա Տէժիրմէն խանընտա Նօ. 10, 11 վէ 12 օտալարտա տըր։

Թաշրալարտա միւթէտէտ վէ իքթիտարլը մէմուրլար տրանսմագտա տըր։

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւտիր ԻՆԵԱՍ Ս. ՏԱՆՏՐԷԱ

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

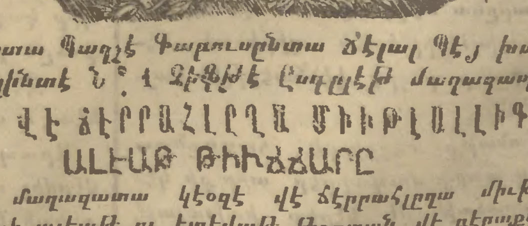

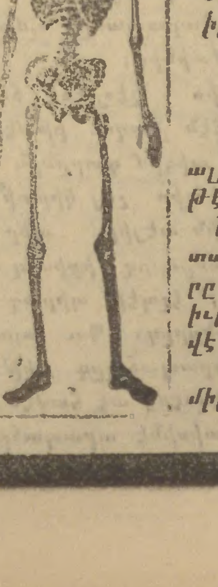

Սթանպօլտա Պաղչէ Գաբուսընտա Ճէլալ Պէյ խանը իթթիսալինտէ Ն. 1 Զէֆֆէ Լօգալէ մաղազասը.

ԿԷՕԶՃԷ ՎԷ ՃԷՐՐԱՀԼԸՂԱ ՄՈՒԹԷԱԼԼԻԳ ԱԼԷԱԹ ԹԻՃԱՐԸ

Մէզքիւր մաղազատա կէօզլէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվայի ալէաթ ու էտէվաթ թօբտան վէ բէրաքէնտէ օլարագ ֆիւրուխթ օլունըր։

Էզճիւմլէ եումուշագ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչուքտան) մամուլ մէվատը միւխթէլիֆէ, գասըգ պաղլարը, էնվայի չիրինկալար, էլէքթրիք մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարոմէթր), միզան իւլ հարարէ (թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլունմագտա տըր։

Մ. Վէնսան Ֆօյաճեան՝ հէր նէվ սըբարըշաթ վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրէօհտէ իտէր։